

RAPORT O STANIE GMINY

za 2018 rok

GMINA SANOK
Przyjedź, zakochaj się, wróć!

Spis treści:

Wstęp	5
I. Informacje ogólne	5
1. Ogólna charakterystyka gminy (w tym demografia).....	5
II. Informacja o stanie mienia komunalnego.....	9
1. Gospodarka nieruchomościami.	9
2. Numeracja porządkowa budynków:	11
3. Leśnictwo.....	12
4. Łowiectwo	12
5. Rolnictwo.....	13
III. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii.	14
1. Strategia Rozwoju Gminy Sanok na lata 2016-2023.....	14
Ład przestrzenny	41
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	41
3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.	42
Zasoby materialne gminy	43
4. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Sanok na lata 2017-2023.....	43
5. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.	45
6. Program opieki nad zabytkami Gminy Sanok na lata 2015-2018.	45
Środowisko.....	48
7. Plan gospodarki niskoemisyjnej.	48
8. Program Ochrony Środowiska dla gminy Sanok na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022.	49
Polityka społeczna	58
9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sanok na lata 2010-2018.....	58
10. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	65
11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.	67
12. Inne obowiązujące programy, strategie itp.....	70
A. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sanok.	70
B. Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Sanok	71
IV. Realizacja uchwał Rady Gminy.....	72
V. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi.	77
1. Udział Gminy Sanok w porozumieniach międzygminnych (MOF), współpraca z gminami partnerskimi, stowarzyszeniach jednostek (Związek Bieszczadzskich Gmin Pogranicza).....	77
2. Udział Gminy Sanok w programach międzynarodowych (2018).	78
VI. Inne działania gminy Sanok.	79
1. Wsparcie zadań własnych gminy w swoich miejscowościach – fundusz sołecki.....	79
2. Działania realizowane w obszarze kultury.	80

2. Działania realizowane w obszarze oświaty i edukacji.....	81
VII. Zakończenie	82
Spis tabel:	86
Spis wykresów:	87

Szanowni Państwo,

Z uwagi na obowiązek jaki ustawa o samorządzie gminnym nakłada na Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów przedstawiam Państwu raport o stanie Gminy Sanok za 2018 rok. Dokument opracowany został w oparciu o informacje pozyskane ze zbiorów Urzędu Gminy Sanok oraz jednostek organizacyjnych.

Ostatni rok, podobnie jak poprzednie, to czas dynamicznego oraz zrównoważonego rozwoju lokalnego obejmującego aktywność w sferze gospodarczej, społecznej oraz ekonomicznej. Z danych zawartych w niniejszym dokumencie widać, że gmina Sanok rozwija się i realizuje zaplanowane inwestycje dla dobra jej obecnych i przyszłych mieszkańców.

Dzięki sukcesywnie realizowanym zadaniom z roku na rok wzrasta jakość życia naszych mieszkańców i zwiększa się atrakcyjność gminy zarówno w aspekcie społecznym jak i gospodarczym.

Proszę o zapoznanie się z Raportem i przekazanie konstruktywnych uwag o jego treści.

Wójt Gminy Sanok

Anna Hałas

Wstęp

W związku z wprowadzoną w 2018 r. nowelizacją ustawy o samorządzie gminnym, wójt co roku do 31 maja przedstawia Radzie Gminy raport o stanie gminy. Zgodnie z zapisem ustawowym raport obejmuje w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał organu stanowiącego i budżetu obywatelskiego za rok 2018.

Prezentowany Raport o stanie gminy Sanok za rok 2018 uwzględnia najważniejsze zadania własne gminy, tj. inwestycje, infrastrukturę drogową, utrzymanie czystości i porządku w gminie, ochronę przyrody, rolnictwo, kulturę, współpracę z organizacjami pozarządowymi, oświatę, pomoc społeczną oraz uchwały podjęte przez organ stanowiący jednostki w 2018r.

I. Informacje ogólne

1. Ogólna charakterystyka gminy (w tym demografia).

Gmina Sanok jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa podkarpackiego, na południe od stolicy województwa – Miasta Rzeszów. Jest jedną z 8 gmin należących do powiatu sanockiego oraz częścią aglomeracji Sanok¹ - leży w bezpośredniej strefie oddziaływania społeczno-gospodarczego stolicy powiatu.

Gmina od swojej południowej strony otacza miasto Sanok oraz graniczy z gminami Bukowsko oraz Zagórz (powiat sanocki), a także Lesko (powiat leski), od strony wschodniej sąsiaduje z gminami Tyrawa Wołoska (powiat sanocki) oraz Bircza (powiat przemyski). Od strony północnej graniczy z gminami Brzozów oraz Dydnia (powiat brzozowski), natomiast od zachodu sąsiaduje z gminą Zarszyn (powiat sanocki).

Na aktualny układ drogowy gminy składa się droga krajowa, wojewódzka oraz sieć dróg powiatowych i gminnych. Przez obszar gminy Sanok przebiega ważna dla regionalnego ruchu droga krajowa nr 28 relacji Zator w woj. małopolskim (powiat oświęcimski) – Nowy Sącz – Jasło – Krosno – Sanok – Przemyśl i przejście graniczne z Ukrainą w Medyce. Droga wojewódzka nr 886 łączy drogę krajową nr 19

¹ Uchwała nr XLVIII/1007/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r.

w Domaradzu (w powiecie brzozowskim) oraz Brzozów (będąc jego obwodnicą) z drogą krajową nr 28 w Sanoku i skraca przejazd z centralnej części województwa podkarpackiego w Bieszczady.

Obszar gminy podzielony jest na 32 miejscowości: Bykowce, Czerteż, Dębna, Dobra, Falejówka, Hłomcza, Jędruszkowce, Jurowce, Kostarowce, Lalin, Liszna, Łodzina, Markowce, Międzybrodzie, Mrzyglód, Niebieszczany, Pakoszówka, Pisarowce, Płowce, Prusiek, Raczkowa, Sanoczek, Srogów Dolny, Srogów Górny, Strachocina, Stróże Małe, Stróże Wielkie, Trecza, Tyrawa Solna, Wujskie, Zabłotce, Załuż, które tworzą 31 sołectw.

Zgodnie z podziałem fizyko-geograficznym Polski, wg Jerzego Kondrackiego, gmina Sanok leży w obrębie megaregionu Region Karpacki, w prowincji Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, podprowincji Karpaty Zewnętrzne Zachodnie, makroregionu Pogórze Środkowobeskidzkie na granicy mezoregionów Pogórze Dynowskie oraz Pogórze Bukowskie. Głównym elementem sieci rzecznej w gminie Sanok jest San, który przecina ten obszar w układzie równoleżnikowym. Istotnymi rzekami są także Sanoczek i Tyrawka.

Sytuacja demograficzna określa kluczowy zasób lokalnej społeczności - czynnik ludzki. Liczba mieszkańców i zmiany w tym zakresie umożliwiają szacowanie potencjalnych, przyszłych potrzeb, m.in. na usługi,

infrastrukturę techniczną, nieruchomości mieszkaniowe i komercyjne oraz pośrednio zdolność do generowania podatków. Na koniec 2018 roku gminę Sanok zamieszkiwało 18 106 osób. Największymi skupiskami ludności są Niebieszczany liczące 2213 mieszkańców, Trepcza z liczbą mieszkańców 1134 oraz Strachocina o łącznej liczbie mieszkańców 1125. Najmniej osób zamieszkuje Stróże Wielkie - 74 osoby. Średnia gęstość zaludnienia na obszarze gminy wynosi ok. 78 os/km². Dane demograficzne dotyczące liczby ludności zamieszkującej na przestrzeni ostatnich 5 lat zostały przedstawione w postaci zestawienia tabelarycznego.

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Sanok w podziale na sołectwa w latach 2014-2018.

Miejscowość	2014	2015	2016	2017	2018	2018/2014
Bykowce	843	854	858	877	886	↑ 105,10%
Czerzeż	654	642	643	656	661	↑ 101,07%
Dębna	259	264	263	271	272	↑ 105,02%
Dobra	310	310	309	308	305	↓ 98,39%
Falejówka	639	642	637	633	622	↓ 97,34%
Hłomcza	357	361	362	372	370	↑ 103,64%
Jędruszkowce	233	236	236	230	241	↑ 103,43%
Jurowce	422	419	415	410	416	↓ 98,58%
Kostarowce	798	791	800	811	799	↑ 100,13%
Lalin	354	359	361	367	370	↑ 104,52%
Liszna	368	368	370	364	370	↑ 100,54%
Łodzina	278	275	274	267	267	↓ 96,04%
Markowce	369	375	376	370	365	↓ 98,92%
Międzybrodzie	151	150	150	151	160	↑ 105,96%
Mrzygłód	408	423	423	419	410	↑ 100,49%
Niebieszczany	2196	2211	2220	2211	2213	↑ 100,77%
Pakosowka	962	951	951	950	954	↑ 99,17%
Pisarowce	829	829	829	832	827	↑ 99,76%
Płowce	294	306	307	326	322	↑ 109,52%
Prusiek	844	849	846	847	855	↑ 101,30%
Raczkowa	341	346	347	339	334	↓ 97,95%
Sanoczek	811	829	829	834	850	↑ 104,81%
Srogow Dolny	344	338	338	341	351	↑ 102,03%
Srogów Górny	558	572	575	578	578	↑ 103,58%
Strachocina	1163	1149	1145	1124	1125	↓ 96,73%
Stróże Małe	335	342	338	347	350	↑ 104,48%
Stróże Wielkie	73	74	76	78	74	↑ 101,37%
Trepcza	1109	1113	1119	1121	1134	↑ 102,25%
Tyrawa Solna	392	399	398	388	383	↓ 97,70%
Wujskie	402	407	408	417	412	↑ 102,49%
Zabłotce	471	476	480	491	504	↑ 107,01%
Załuż	354	342	340	334	326	↓ 92,09%
RAZEM	17921	18002	18023	18064	18106	↑ 101,03%

Jak wskazują pozyskane dane o,69 % mieszkańców gminy Sanok posiada meldunek na pobyt tymczasowy.

Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy Sanok w podziale na rodzaj meldunku.

Gmina Sanok	Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały	Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy
Liczba mieszkańców 2018r.	18 106	126

Analiza struktury płci wskazuje na dość proporcjonalny rozkład liczbowy w powyższym zakresie. W ogólnej liczbie mieszkańców gminy Sanok w 2018 r. 50,01% stanowią mężczyźni.

Tabela 3. Rozkład liczby mieszkańców gminy Sanok wg płci za 2018r.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	289	270	559
3	100	71	171
4-5	198	208	406
6	94	86	180
7	111	96	207
8-12	567	555	1122
13-50	310	277	587
16-17	216	215	431
18	114	113	227
19-65	5987	0	5987
19-60	0	5168	5168
>65	1070	0	1070
>60	0	1991	1991
Ogółem	9056	9050	18106

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Sanoku liczba osób bezrobotnych w gminie na koniec grudnia 2018 roku wynosiła 533 osoby.

Tabela 4. Statystyka mieszkańców gminy Sanok wg płci na koniec 2018 roku.

Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety	Z prawem do zasiłku
533	299	67

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG), według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, które mają główne miejsce prowadzenia działalności w gminie Sanok obejmowała **1287 pozycji**, z czego status „aktywny” posiadało 609 podmiotów, status „wykreślony” - 522 podmiotów, status „zawieszony” posiadało 117 podmiotów, a liczba podmiotów do prowadzenia działalności wyłącznie w formie spółki cywilnej obejmowała 39 pozycji. Podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy to przede wszystkim małe i średnie zakłady rodzinne.

Do wiodących branż w gminie zaliczyć należy: usługi ogólnobudowlane, przetwórstwo przemysłowe, przetwórstwo owoców i warzyw, obróbka drewna, handel i naprawy pojazdów samochodowych.

II. Informacja o stanie mienia komunalnego.

1. Gospodarka nieruchomościami.

Do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy.

Własność

Tabela 5. Grunty stanowiące własność gminy Sanok.

Lp.	Opis	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
1.	Grunty stanowiące własność gminy Sanok	3058,6367	23 280 107,17

Inne niż własność prawa majątkowe

Tabela 6. Grunty stanowiące własność gminy Sanok będące w użyczeniu.

Lp.	Opis	Powierzchnia (m ²)	Wartość (zł)
1.	Użyczenie	6183	115 000,00

Tabela 7. Grunty stanowiące własność gminy Sanok – będące w użytkowaniu wieczystym.

Lp.	Opis	Powierzchnia (m ²)	Wartość (zł)
1.	Użytkowanie wieczyste	1867	16 220,30

Tabela 8. Grunty w posiadaniu gminy Sanok.

Posiadanie

Lp.	Opis	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
1.	Grunty w posiadaniu gminy Sanok	208,0641	2 080 641,00

Tabela 9. Grunty stanowiące własność gminy Sanok oddane w użytkowanie wieczyste – stan na 31.12.2018r.

Lp.	Opis	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
1.	Grunty stanowiące własność gminy Sanok oddane w użytkowanie wieczyste	27,8418	1 830 502,00

Stan ewidencji nieruchomości.

Ewidencjonowanie nieruchomości gruntowych stanowiących zasób gminy Sanok prowadzone jest w powiązaniu z aktualizowaną na bieżąco bazą danych w ewidencji gruntów i budynków Starostwa

Powiatowego w Sanoku, przy użyciu programu „EMK Ewidencja Mienia Komunalnego” oraz baz danych prowadzonych w programach Word i Exel.

Sposób zarządzania nieruchomościami gminnymi, w tym zasobem.

Gospodarowanie zasobem nieruchomości gminy Sanok odbywa się zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki, o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w ustawie o gospodarce nieruchomościami, Kodeksie Cywilnym. Obrót nieruchomościami gminy Sanok reguluje ponadto plan wykorzystania zasobu nieruchomości na lata 2015-2018 oraz Uchwała Rady Gminy Sanok Nr XVIII/118/2008 z dnia 7 lutego 2008r. w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony oraz plan wykorzystania zasobu nieruchomości na lata 2015-2018.

Gospodarowanie nieruchomościami, stanowiącymi własność gminy, w tym nabywanie nieruchomości należy do wójta. Wójt w sprawach gospodarowania nieruchomościami wydaje zarządzenia. Wydanie zarządzenia może nastąpić na wniosek złożony przez osobę zainteresowaną lub z inicjatywy wójta.

Z zakresu spraw związanych z gospodarką nieruchomościami w roku 2018 wójt gminy Sanok podjął 130 zarządzeń. Zarządzenia dotyczyły w szczególności sprzedaży prawa własności i prawa użytkowania wieczystego nieruchomości komunalnych, przejęcia na rzecz gminy Sanok darowizn od osób fizycznych i prawnych, dzierżaw gruntów, wykupu nieruchomości od osób fizycznych i prawnych, zamian nieruchomości, ustanowienia służebności gruntowych na nieruchomościach gminnych.

Główne kierunki gospodarowania nieruchomościami

1. Sprzedaż nieruchomości.

W formie przetargów sprzedano ogółem 14 nieruchomości stanowiących własność gminy Sanok o łącznej powierzchni 1,4531 ha. W roku 2018 przeprowadzono 35 przetargów na sprzedaż nieruchomości.

Dochód ze sprzedaży nieruchomości gminnych w roku 2018 wyniósł 416 011,30.

2. Dzierżawa, najem i użyczenie nieruchomości.

W roku 2018 zawarto ogółem 88 umów dzierżaw, najmów i użyczeń gruntów gminnych o łącznej powierzchni 84,9818 ha, w tym:

- 7 umów najmu gruntów o łącznej powierzchni 0,1034 ha,
- 2 umowy użyczenia gruntów o łącznej powierzchni 0,0231 ha,
- 79 umów dzierżawy gruntów o łącznej powierzchni 84,8553 ha.

Z tytułu dzierżaw i najmu gruntów stanowiących własność gminy Sanok do budżetu gminy wpłynęła kwota w wysokości 118 415,58 zł.

3. Użytkowanie wieczyste.

W drodze bezprzetargowej, na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r o gospodarce nieruchomościami sprzedano prawo użytkowania wieczystego 4 nieruchomości o łącznej powierzchni 0,2423 ha za łączną kwotę 19 261 zł.

4. Wykupy nieruchomości

Wójt gminy Sanok zgodnie z art. 18 ust 2 pkt 9 lit a ustawy o samorządzie gminnym w roku 2018 wykupił na rzecz gminy Sanok grunty o łącznej powierzchni 0,6301 ha za kwotę 60 035 zł. Przedmiotowe nieruchomości zostały wykupione od osób fizycznych na zadania własne gminy.

5. Darowizny nieruchomości

Wójt gminy Sanok zgodnie z art. 18 ust 2 pkt 9 lit a ustawy o samorządzie gminnym w roku 2018 przyjął w formie darowizny na rzecz gminy Sanok nieruchomości o łącznej powierzchni 0,6479 ha o szacunkowej wartości 49 385 zł, od osób fizycznych na zadania własne gminy.

6. Służebności gruntowe

Wójt gminy Sanok zgodnie z art. 18 ust 2 pkt 9 lit a ustawy o samorządzie gminnym, art. 285 kodeksu cywilnego oraz art. 13 ust 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami ustanowił 2 służebności gruntowe polegające na prawie przejazdu i przechodu przez działki gminy Sanok. Z tego tytułu uzyskano dochód w wysokości 3 087,30 zł.

7. Komunalizacja nieruchomości

W wyniku działań gminy Sanok w roku 2018 na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 maja 1990 roku Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych, nabyto na własność nieruchomości o łącznej powierzchni 16,7183 ha. Do wszystkich przejętych przez gminę Sanok nieruchomości zostały przygotowane wnioski do Sądu Rejonowego w Sanoku o wpis prawa własności nieruchomości w księgach wieczystych.

2. Numeracja porządkowa budynków:

Realizując przepisy z zakresu numeracji porządkowej budynków w roku 2018 na wniosek inwestorów nadano na terenie gminy Sanok 99 nowych numerów. O nadaniu nowych numerów zostały powiadomione odpowiednie służby: policja, Urząd Statystyczny, powiatowy Inspektor nadzoru budowlanego, powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej. Wydano 3 zaświadczenia (np. do ksiąg wieczystych, celów notarialnych) dotyczące numeracji budynków.

W gminie Sanok ewidencja miejscowości, ulic i adresów jest prowadzona przy pomocy platformy EMUiA.

Tabela 10. Postępowania administracyjne dotyczące podziałów i rozgraniczeń nieruchomości

Ilość spraw dotyczących podziałów i rozgraniczeń w roku 2018	
Rozgraniczenia nieruchomości	Podziały nieruchomości

Postanowienia	Decyzje	Postanowienia	Decyzje
11	8	81	97

3. Leśnictwo.

Lasy na terenie gminy Sanok zajmują powierzchnię 1632 ha. Podstawą prowadzenia gospodarki leśnej jest ustawa z dnia 28 września 1991 roku o lasach. Pozyskanie drewna w poszczególnych kompleksach lasów komunalnych realizowane jest zgodnie z obowiązującym uproszczonym planem urządzenia lasu gminy Sanok. Lasami stanowiącymi własność gminy Sanok zarządza wójt gminy Sanok przy pomocy pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Sanok, nadzorców nad lasami gminnymi oraz gajowych lasów mienia gminy Sanok.

W roku 2018 gmina Sanok przeprowadziła 22 postępowania przetargowe związane z gospodarką leśną. W wyniku tych działań pozyskano i sprzedano 4 832 mp drewna opałowego oraz 1 899 m³ drewna tartacznego. Dochody ze sprzedaży drewna z lasów gminnych wyniosły 706 044,54 zł.

Jednym z ważnych zadań realizowanych przez samorząd jest ochrona lasów. W tym celu kontynuowane są działania, które zapewniają prawidłowe gospodarowanie zasobami leśnymi gminy, w tym: powiększanie (poprzez zalesianie nowych terenów i dolesianie istniejących drzewostanów), prowadzenie prac pielęgnacyjnych i porządkowych na terenach leśnych oraz zabezpieczanie upraw przed zwierzyną leśną, prace pielęgnacyjno-porządkowe w lasach gminnych (melioracje agrotechniczne gruntów, trzebieże oraz wycinka drzew chorych i obumarłych, przygotowanie terenów pod nowe nasadzenia); nadzór nad realizacją zadań gospodarczych w lasach gminnych. W roku 2018 na utrzymanie lasów gminnych wydano 33 875,44 zł.

4. Łowiectwo

Na terenie gminy Sanok znajduje się siedem obwodów łowieckich: Koło Łowieckie „Sęp” w Sanoku, Koło Łowieckie „Towarzystwo Łowieckie Bieszczady”, Koło Łowieckie „Żubr” w Sanoku, Koło Łowieckie „Darz Bór” w Sanoku, Koło Łowieckie „Jarząbek” w Sanoku, Koło Łowieckie „Bażant” w Brzozowie, Koło Łowieckie „Ryś” w Lesku.

W roku 2018 samorząd prowadził szeroko rozumianą współpracę z działającymi tu kołami łowieckimi tj.

- opiniował roczne plany łowieckie,
- podawał do publicznej wiadomości plany polowań zbiorowych na terenie gminy Sanok
- podawał do publicznej wiadomości informacje o miejscu przechowywania książki ewidencji pobytu myśliwych na polowaniu indywidualnym, przesłane przez poszczególne Koła Łowieckie.

W roku 2018 w związku z ustawą z dnia 22 marca 2018 roku o zmianie ustawy Prawo łowieckie, gmina Sanok prowadziła szacowanie szkód w uprawach i płodach rolnych wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny, w tym ustalenie wysokości odszkodowania.

W przedmiotowej sprawie gmina Sanok przeprowadziła 113 rozpraw na gruncie zakończonych sporządzeniem stosownych protokołów.

5. Rolnictwo

Gmina Sanok w roku 2018 wydała rolnikom oraz instytucjom następujące zaświadczenia, dokumenty, decyzje:

- na podstawie ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, wójt gminy Sanok wydał 648 decyzji o zwrocie podatku dla rolników z terenu gminy.
- na podstawie przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego z 11 kwietnia 2003 r.; wydano 38 zaświadczeń, poświadczające osobiste prowadzenie własnego gospodarstwa rolnego, które są niezbędnym dokumentem przedkładanym przez rolników w kancelarii notarialnej przy zakupie nieruchomości rolnej w celu ochrony użytków rolnych.
- na podstawie ustawy z 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych wydawano postanowienia opiniujące nałożenie obowiązku zdjęcia próchnicznej warstwy gleby oraz wykorzystania jej na cele poprawy wartości użytkowej gruntów.
- na podstawie ustawy z 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych wydawano postanowienia opiniujące rekultywację gruntów rolnych.

III. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii.

1. Strategia Rozwoju Gminy Sanok na lata 2016-2023.

Strategia Rozwoju Gminy Sanok na lata 2016 -2023 została przyjęta przez Radę Gminy 29 września 2016 roku, uchwałą Nr XXIII/181/2016. Jest to podstawowy instrument długofalowego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego, określający wizję i strategiczne kierunki rozwoju gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Sanok jest dokumentem, który ma za zadanie minimalizowanie niepewności w funkcjonowaniu oraz zapewnienie, obok realizacji celów doraźnych, długofalowego rozwoju gminy. Jest zarazem podstawą do :

- wyznaczania perspektywicznych kierunków rozwoju gminy,
- sprawnego dopasowywania się gminy do zmieniających się warunków otoczenia,
- skutecznego i efektywnego zarządzania gminą przez jej władze,
- optymalnego wykorzystania własnych środków finansowych,
- pozyskiwania środków finansowych na funkcjonowanie i rozwój gminy ze źródeł zewnętrznych.

Trzy priorytety rozwojowe (kapitał ludzki i spójność społeczna, rozwój gospodarczy, atrakcyjność mieszkaniowa i turystyczna), wynikające z kluczowych problemów i głównych mocnych stron – są wyrazem ambicji władz i społeczności gminy Sanok. Skupiają się na chęci rozwiązania najbardziej palących problemów i potrzeb rozwojowych, a także wykorzystaniu posiadanych atutów.

Ważnym elementem Strategii są zidentyfikowane na bazie potrzeb i planowane do realizacji w określonym horyzoncie czasowym działania. W ramach otwartych społecznych konsultacji na etapie opracowywania dokumentu oraz zgodnie z przyjętą metodologią prac, mieszkańcy gminy mieli możliwość wyrazić subiektywne stanowisko na temat działań strategicznych. Strategia zawiera listę strategicznych inwestycji dla gminy Sanok obejmuje 29 działań.

Opinia mieszkańców umożliwiła określenie poziomu społecznej akceptacji oraz wagę i znaczenie dla lokalnych społeczności planowych przedsięwzięć. Efektem tego procesu było wyselekcjonowanie siedmiu **priorytetowych strategicznych działań inwestycyjnych**. Lista działań priorytetowych stanowi wyraz ambicji lokalnej społeczności gminy Sanok w zakresie najważniejszych dla rozwoju gminy działań inwestycyjnych. Wspomniane działania w postaci tabelarycznej przedstawiono poniżej. Zestawienie dodatkowo zawiera informację na temat stopnia ich realizacji (stan na 31.12.2018r.).

Tabela 11. Podział priorytetowych, strategicznych działań inwestycyjnych ze względu na stopień realizacji.

Lp.	Działania inwestycyjne	Rok realizacji		
		2016	2017	2018
1.	Budowa kanalizacji w miejscowości Załuż i Wujskie oraz dla części miejscowości Bykowce oraz budowa kanalizacji dla miejscowości Niebieszczany	Załuż, Bykowce Podpisanie umowy	Wujskie- Podpisanie umowy na realizację	Zakończenie realizacji/ Rozliczenie
		-	Niebieszczany- Dokumentacja w trakcie opracowywania	Niebieszczany- Dokumentacja w trakcie opracowywania
2.	Poprawa czystości wody w rzece San oraz poprawa jakości życia mieszkańców gminy Sanok poprzez budowę oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej w Aglomeracja Mrzygódz	Podpisanie umowy na realizację I etapu/ Zakończenie prac w ramach I etapu	-	Podpisanie umowy na budowę oczyszczalni w Tyrawie Solnej oraz budowę kanalizacji sanitarnej w Tyrawie Solnej i Mrzygódzie
3.	Budowa infrastruktury drogowej i około drogowej w gminie Sanok	Opracowanie dokumentacji/Realizacja	Opracowanie dokumentacji/Realizacja	Opracowanie dokumentacji/Realizacja
4.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Stróże Małe, Płowce, Jurowce	-	Płowce Podpisanie umowy na realizację	Zakończenie realizacji / Rozliczenie inwestycji
		-	Stróże Małe, Jurowce Podpisanie umowy na realizację / Zakończenie realizacji / Rozliczenie inwestycji	-
5.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Pakoszówka, Strachocina oraz Sanoczek z częścią miejscowości Prusiek i Zabłotce	Dokumentacja w trakcie opracowania	Dokumentacja w trakcie opracowania	Dokumentacja w trakcie opracowania
6.	Dom Pomocy Społecznej w Raczkowej (MOF)	Podpisanie umowy na opracowanie dokumentacji	Opracowanie dokumentacji i uzyskanie pozwolenia	Złożenie wniosku o dofinansowanie inwestycji w ramach MOF
7.	Wykonanie remontu zespołu dworsko-parkowego w miejscowości Falejówka wraz z jego bezpośrednim otoczeniem	-	-	Dokumentacja w trakcie opracowywania

Wykaz ważniejszych inwestycji realizowanych w roku 2018 - szczegółowy opis.

Inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

1. Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Tyrawa Solna.

Najważniejszą inwestycją, która jest w trakcie realizacji i zostanie oddana do użytku w roku 2019 jest budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Tyrawa Solna. Oczyszczalnia o wydajności 150 m³ została zaprojektowana z myślą podłączania budynków w 5 miejscowościach zlokalizowanych w dolinie Sanu. W pierwszej kolejności zaplanowane jest podłączenie budynków zlokalizowanych w Mrzygódzie oraz

Tyrawie Solnej, gdzie budowa kanalizacji jest w trakcie realizacji. W następnych latach planowane jest podłączenie do oczyszczalni jeszcze 3 miejscowości: Hłomcza, Dobra i Łodzina. Oczyszczalnia będzie obsługiwać przyszłościowo ok. 2000 osób. Wartość umowna zadania wynosi 7 498 078,86 zł. Na koniec roku 2018 wydatkowano kwotę 5 490 561,45 zł.

Na realizację inwestycji gmina Sanok otrzymała dofinansowanie z programu: „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Wysokość dofinansowania wynosi 2 mln zł.

2. Budowa kanalizacji sanitarnej w Mrzygłodzie

Wartość umowna zadania wynosi 2 900 733,80 zł brutto. Na koniec roku 2018 wydatkowano kwotę 693 290,73 zł. Zadanie realizowane jest w ramach własnych środków budżetowych. W ramach zadania planowane jest wykonanie kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej o długości ponad 8,2 km, dzięki czemu zostanie podłączonych ok. 104 budynków. Zakończenie inwestycji uzależniono od budowy oczyszczalni, planowane jest na II-III kwartał 2019 roku.

3. Budowa kanalizacji sanitarnej w Tyrawie Solnej.

Wartość umowna zadania wynosi 2 546 756,20 zł brutto. Na koniec roku 2018 wydatkowano kwotę 956 823,15 zł. Zadanie realizowane jest w ramach własnych środków budżetowych. W ramach zadania planowane jest wykonanie kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej o długości prawie 9 km dzięki czemu do kanalizacji zostanie podłączonych ok. 120 budynków. Zakończenie inwestycji uzależniono od budowy oczyszczalni, planowane jest na II-III kwartał 2019 roku.

4. Opracowanie dokumentacji sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Strachocina.

Zadanie przechodzące, które realizowane jest od roku 2016. Wartość umowna zadania wynosi 136 530,00 zł brutto. Projektant ustalił trasę sieci wodociągowej ze stronami postępowania i przedłożył wniosek o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Decyzja została wydana. Obecnie trwa

uzgadnianie dokumentacji projektowej. Przewidywany termin zakończenia prac projektowych to II kwartał roku 2019. W roku 2018, ze względu na nie wykonanie etapu prac projektowych umożliwiających fakturowanie zgodnie z zawartą umową, nie wydatkowano żadnych środków.

5. Opracowanie dokumentacji sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Sanoczek. (wraz z częścią miejscowości Prusiek, Zabłotce i Czerteż).

Zadanie przechodzące, które realizowane jest od roku 2016. Wartość umowna zadania wynosi 129 500,00 zł brutto. Projektant ustalił trasę sieci wodociągowej ze stronami postępowania i przedłożył wniosek o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, która jest w trakcie procedowania. Przewidywany termin zakończenia prac projektowych to rok 2019. W roku 2018, ze względu na nie wykonanie etapu prac projektowych umożliwiających fakturowanie zgodnie z zawartą umową, nie wydatkowano żadnych środków.

6. Opracowanie dokumentacji sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Pakoszówka.

Zadanie przechodzące, które realizowane jest od roku 2016. Wartość umowna zadania wynosi 104 500,00 zł brutto. Projektant ustalił trasę sieci wodociągowej. Ze względu na nie unormowane stany prawne i brak możliwości dotarcia spadkobierców ustalane są inne rozwiązania projektowe. W roku 2018, ze względu na nie wykonanie etapu prac projektowych umożliwiających fakturowanie zgodnie z zawartą umową, nie wydatkowano żadnych środków.

7. Opracowanie dokumentacji sieci wodociągowej w Wujskim.

Zadanie przechodzące, które realizowane jest od roku 2017. Wartość umowna zadania wynosi 78 720,00 zł brutto. Projektant ustalił trasę sieci wodociągowej oraz opracował projekt sieci wodociągowej. Ze względu na brak akceptacji przyjętych rozwiązań przez przyszłego użytkownika sieci tj. SPGK Sp. z o.o. projektant dokonał zmiany rozwiązań projektowych i przedłożył projekt do uzgodnień.

Przewidywany termin zakończenia prac projektowych to koniec roku 2019. W roku 2018, ze względu na nie wykonanie etapu prac projektowych umożliwiających fakturowanie zgodnie z zawartą umową, nie wydatkowano żadnych środków.

8. Opracowanie projektu kanalizacji sanitarnej w Niebieszczanach.

Zadanie przechodzące, które realizowane jest od roku 2015. Wartość umowna zadania wynosi 299 200,00 zł brutto. Projektant zakończył prace projektowe. Obecnie prowadzona jest procedura związane ze zgłoszeniem robót w Starostwie Powiatowym. Przewidywany termin zakończenia prac projektowych to II kwartał roku 2019. W roku 2018 wydatkowano kwotę 89 760,00 zł brutto. Pozostałość zostanie wydatkowana w roku 2019 po uzyskaniu skutecznego zgłoszenia.

9. Opracowanie projektu kanalizacji sanitarnej w Lalinie.

Umowę na realizację zadania podpisano w roku 2018. Wartość umowna zadania wynosi 106 395,00 zł brutto. Projektant jest na etapie ustalania trasy kanalizacji sanitarnej. Przewidywany termin zakończenia prac projektowych to koniec roku 2019. W roku 2018 ze względu na nie wykonanie etapu prac projektowych umożliwiających fakturowanie zgodnie z zawartą umową, nie wydatkowano żadnych środków.

10. Opracowanie projekt kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Stróżach Wielkich.

Umowę na realizację zadania podpisano w roku 2018. Wartość umowna zadania wynosi 37 269,00 zł brutto. Projektant jest na etapie ustalania trasy kanalizacji sanitarnej. Przewidywany termin zakończenia prac projektowych to koniec rok 2019. W roku 2018, ze względu na nie wykonanie etapu prac projektowych umożliwiających fakturowanie zgodnie z zawartą umową, nie wydatkowano żadnych środków.

Drogi, chodniki, oświetlenie, rekreacja.

W ramach zadania na terenie gminy Sanok zrealizowano przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu budowy i przebudowy dróg oraz opracowano dokumentację techniczną na potrzeby budowy lub przebudowy dróg gminnych, chodników oraz kanalizacji deszczowej. Zadanie objęło m.in. poniższe inwestycje.

I. Inwestycje drogowe zrealizowane w ramach własnych środków budżetowych:

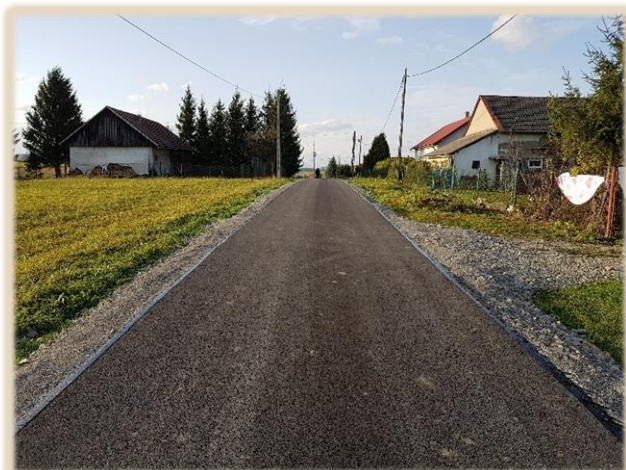
1. Asfaltowanie dróg gminnych.

Zadanie asfaltowania dróg gminnych, które zostało zlecone w ramach zamówień publicznych zostało podzielone na 2 części. Umowy na realizację zadań zostały zawarte w lipcu 2018r.

W tabelach poniżej znajdują się nazwy zadań oraz wartości poniesionych wydatków w ramach zrealizowanych umów.

Tabela 12. Zadanie - asfaltowania dróg gminnych część 1.

Lp.	Sołectwo	Nazwa Zadania	Wartość kosztorysu powykonawczego brutto [zł]
1	Dębna	Przebudowa drogi „dz. nr 193”	49 271,52 zł
2	Dobra	Przebudowa drogi oraz placu postojowego „przy Szkole”	38 752,92 zł
3	Hłomcza	Przebudowa dróg „w Błonie”, „w kier. Stawów”	66 219,91 zł
4	Jurowce	Przebudowa drogi „łącznik Popiele – Droga Miłości”	21 058,99 zł
5	Pakoszkówka	Przebudowa dróg „obok Ośrodka Zdrowia”, „w kier. P. Cecuły”	50 947,83 zł
6	Raczkowa	Przebudowa drogi „Nr 26”	19 717,69 zł
7	Srogów Dolny	Przebudowa dróg „w kier. p. Leszkiewicza”, „w kier. P. Mazur”	50 829,28 zł
8	Strachocina	Przebudowa dróg „w kier. P. Jacka Cecuły”, „w kier. P. Sobańskiej-Winnickiej”, „w kier. P. Kamili Bieńko”	36 607,17 zł
9	Tyrawa Solna	Przebudowa drogi „w kier. P. Czecha”	35 549,98 zł
			Σ 368 955,29

Przebudowa drogi gminnej w m. Jurówce

Przebudowa drogi gminnej w m. Srogów Dolny

Przebudowa drogi gminnej w m. Raczkowa

Przebudowa placu i drogi gminnej w m. Dobra

Tabela 13. Zadanie - asfaltowania dróg gminnych część 2.

Lp.	Sołectwo	Nazwa Zadania	Wartość kosztorysu powykonawczego brutto [zł]
1	Bykowce	Przebudowa drogi „łącznik między ul. Stawową i ul. Piaskową”	20 646,36
2	Czerzeż	Przebudowa drogi „w kier. P. Paćlowskiego”	37 019,62
3	Jędruszkowce	Przebudowa drogi „w kier. p. Gliściaka”	34 971,34
4	Kostarowce	Przebudowa drogi „w kier. p. Aleksandra Hydzika”	20 303,33
5	Markowce	Przebudowa drogi „do Domu Ludowego”	59 004,90
6	Pisarowce	Przebudowa drogi „Inglotówka”	77 602,77
7	Prusiek	Przebudowa drogi „Nr 99”	29 807,11
8	Sanoczek	Przebudowa drogi „za Hutą”	39 035,14
9	Zabłotce	Przebudowa drogi „w kier. Cmentarza”	61 178,61
10	Zabłotce	Przebudowa drogi „w kier. Ziarko”	20 127,07

Σ 399 696,25

Przebudowa drogi gminnej w m. Markowce

Przebudowa drogi gminnej w m. Prusiek

Ponadto w ramach remontu/przebudowy dróg gminnych zrealizowano następujące ważniejsze zadania:

- ✓ Wykonanie nakładki asfaltobetonowej w ciągu dróg wewnętrznych gminnych służących jako dojazd do pasa montażowego gazociągu w/c DN 700 Hermanowice-Strachocina w miejscowości Falejówka. Umowna wartość robót to 35 270,14 zł.
- ✓ Wykonanie nakładki asfaltobetonowej oraz remontu cząstkowych w ciągu drogi gminnej Jędruszkowce - Dudyńce w miejscowości Jędruszkowce. Umowna wartość robót to 21 628,42 zł.

Przebudowa drogi gminnej w m. Zabłotce

Przebudowa drogi gminnej w m. Pisarowce

- ✓ Wykonanie nakładki asfaltobetonowej w ciągu drogi wewnętrznej gminnej „od Starej Szkoły w kier. p. Wojciecha Niżnika” w miejscowości Kostarowce. Umowna wartość robót to 82 310,12 zł.

Nakładka asfaltobetonowa w ciągu drogi wew. gminnej w m. Kostarowce

- ✓ Wykonanie nakładki asfaltobetonowej w ciągu drogi wewnętrznej gminnej „na Białą Górę” w miejscowości Międzybrodzie. Umowna wartość robót to 22 644 ,30 zł. Dodatkowo na przedmiotowej drodze wykonano roboty remontowo-konserwacyjne o wartości 12667,82 zł.

Nakładka asfaltobetonowa w ciągu drogi wew. gminnej w m. Międzybrodzie

- ✓ Wykonanie nakładki asfaltobetonowej w ciągu dróg wewnętrznych gminnych służących jako dojazd do pasa montażowego gazociągu w/c DN 700 Hermanowice-Strachocina w miejscowości Mrzygłód. Umowna wartość robót to 96 248,73 zł.
- ✓ Remont drogi gminnej Niebieszczany - Stróże Wielkie na Poddębinię w miejscowości Niebieszczany. Umowna wartość robót to 42491,97 zł. **Na realizację zadania gmina Sanok otrzymała dofinansowanie z Lasów Państwowych w wysokości 18280,05 zł.**

Nakładka asfaltobetonowa w ciągu drogi gminnej Niebieszczany - Stróże Wielkie w m. Niebieszczany

- ✓ Wykonanie nakładki asfaltobetonowej oraz remontów cząstkowych w ciągu dróg wewnętrznych gminnych w miejscowości Pakoszkówka. Umowna wartość robót 51502,19 zł.
- ✓ Roboty drogowe remontowo-konserwacyjne w ciągu dróg wewnętrznych „w kier. Rogowskiego”, „na Kopań” w m. Płowce o wartości 12586,10 zł oraz wykonanie remontów cząstkowych w ciągu dróg wewnętrznych gminnych w miejscowości Płowce o wartości 13399,62 zł.

Nakładka asfaltobetonowa w ciągu dróg gminnych „na Kopań” „w kier. Rogowskiego” w m. Płowce

- ✓ Roboty drogowe remontowo-konserwacyjne, wykonanie nakładki asfaltobetonowej w ciągu drogi wewnętrznej gminnej "w kier. Centrum". Umowna wartość robót 30579,57 zł.

Nakładka asfaltobetonowa w ciągu drogi gminnej „w kier. Centrum” w m. Sanoczek

- ✓ Wykonanie nakładki asfaltobetonowej w ciągu dróg wewnętrznych gminnych służących jako dojazd do pasa montażowego gazociągu w/c DN 700 Hermanowice-Strachocina w miejscowości Srogów Górny. Umowna wartość robót 116 958,92zł.
- ✓ Wykonanie utwardzenia drogi dojazdowej do budynków mieszkalnych w m. Stróże Wielkie. Umowna wartość robót 24 481,34 zł.

Utwardzenie drogi dojazdowej do budynków mieszkalnych w m. Stróże Wielkie

- ✓ Wykonanie umocnienia rowów przydrożnych w ciągu drogi wewnętrznej gminnej ul. Glinice w miejscowości Trecza. Umowna wartość robót 40068,94 zł.

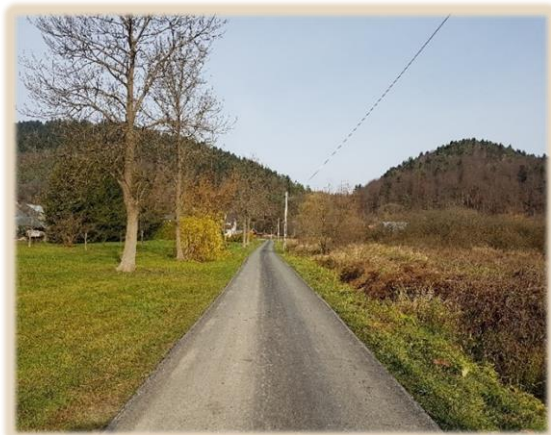
Umocnienie rowów przydrożnych w ciągu drogi wew. ul, Glinice w m. Trecza

- ✓ Roboty drogowe remontowo-konserwacyjne w ciągu drogi wewnętrznej „na Osiedle Debry”, w miejscowości Załuż o wartości 12211,32 zł

Remont nawierzchni z kamienia łamanego w ciągu drogi wew. „na Osiedle Debry” w m. Załuż

- ✓ Roboty drogowe remontowo-konserwacyjne w ciągu drogi wewnętrznej oraz gminnej „w kier. Osiedla Domków Letniskowych”, „ponad San”, w m. Załuż o wartości 20910 zł
- ✓ Remont drogi gminnej „na Osiedlu Łąki” w miejscowości Załuż o wartości 55128,6 zł oraz wyprofilowanie i utwardzenie poboczy w ciągu drogi gminnej „na Osiedlu Łąki” w m. Załuż o wartości 10993,13zł.

Nakładka asfaltobetonowa oraz utwardzenie poboczy w ciągu drogi gminnej „na Osiedlu Łąki” w m. Załuż

2. Budowa chodnika w miejscowości Trepcza.

W miesiącu wrześniu zawarto umowę na wykonanie przebudowy drogi powiatowej nr 2217R Jurowce - Trepcza w km 4+005 - 4+117, polegającej na budowie chodnika. Wartość umowna zadania wynosi 199272,85 zł. Zadanie przechodzące i planowane do zakończenia w roku 2019. Zadanie przebudowy drogi zostało przejęte od Powiatu Sanockiego na podstawie zawartego porozumienia.

3. Budowa chodnika w miejscowości Srogów Górny.

W miesiącu marcu zawarto umowę na wykonanie chodnika z kostki betonowej na odcinku od Szkoły Podstawowej w kierunku drogi powiatowej Jurowce-Trepcza o długości ok 100mb. W ramach umowy wydatkowano kwotę 67.733,59 zł.

Budowa chodnika z kostki betonowej w ciągu drogi wew. gminnej w m. Srogów Górny

4. Budowa chodnika w miejscowości Strachocina.

Gmina Sanok na podstawie porozumienia udzieliła pomocy finansowej na budowę chodnika w miejscowości Strachocina w wysokości 100 000 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone przez Powiat Sanocki w roku 2018.

5. Opracowanie dokumentacji projektowej budowy chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 886 Domaradz – Sanok w m. Czerteż.

W miesiącu lutym zawarto umowę na opracowanie dokumentacji projektowej budowy odcinka chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 886 Domaradz – Sanok w m. Czerteż. Zakres prac projektowych obejmował odcinek od istniejącego chodnika w okolicach szkoły do osiedla domków szeregowych, jadąc w kierunku Brzozowa. W ramach umowy wydatkowano kwotę 28.290,00 zł.

6. Budowa oświetlenia drogowego w Niebieszczanach

W miesiącu marcu zawarto umowę na wykonanie odcinka oświetlenia Niebieszczany na działkach 526/3, 669/1, 669/2, 669/3, 696/1, 697, 698/1, 701, 702, 3670, 3672. W ramach umowy wydatkowano kwotę 44.157,00 zł. Natomiast w miesiącu lipcu zawarto umowę na wykonanie odcinka oświetlenia Niebieszczany na działkach 389, 409/1, 409/3, 409/4, 413, 447/2, 450/6, 450/7. W ramach umowy wydatkowano kwotę 39.852,00 zł.

7. Budowa oświetlenia drogowego w Dobrej.

W miesiącu kwietniu zawarto umowę na wykonanie odcinka oświetlenia w miejscowości Dobra. W ramach umowy wydatkowano kwotę 87.945,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

8. Budowa oświetlenia drogowego w Wujkiem.

W miesiącu kwietniu zawarto umowę na wykonanie oświetlenia placu zabaw i terenów rekreacyjnych oraz drogi w okolicy placu zabaw. W ramach umowy wydatkowano kwotę 42927,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

9. Budowa oświetlenia drogowego w Pakoszwówce.

W miesiącu lipcu zawarto umowę na wykonanie oświetlenia odcinka drogi wojewódzkiej nr 886 relacji Domaradz - Brzozów - Sanok. W ramach umowy wydatkowano kwotę 79.704,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

10. Budowa oświetlenia drogowego w Srogowie Górnym.

W miesiącu wrześniu zawarto umowę na wykonanie oświetlenia odcinka drogi powiatowej Jurowce-Raczkowa-Krzemienna. W ramach umowy wydatkowano kwotę 28 905,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

11. Budowa oświetlenia drogowego w Lalinie.

W miesiącu wrześniu zawarto umowę na wykonanie oświetlenia odcinka drogi w miejscowości Lalin. W ramach umowy wydatkowano kwotę 27 982,50 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

12. Budowa oświetlenia drogowego w Bykowcach.

W miesiącu wrześniu zawarto umowę na wykonanie oświetlenia ul. Piaskowej. W ramach umowy wydatkowano kwotę 58 917,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

13. Budowa oświetlenia drogowego w Hłomczy.

W miesiącu wrześniu zawarto umowę na wykonanie oświetlenia drogi gminnej w kierunku kaplicy cmentarnej. W ramach umowy wydatkowano kwotę 54 981,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

14. Budowa oświetlenia drogowego w Płowcach.

W miesiącu październiku zawarto umowy na wykonanie oświetlenia drogowego w m. Płowce na dz. nr ewid. 34 oraz w m. Sanok obręb - Dąbrówka na dz. nr ewid. 2205/33, 2207, 2208, 2209 oraz oświetlenia drogowego na dz. o nr ewid. 37/5, 85. Ogółem w ramach zawartych umów wydatkowano kwotę 53 632,17 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

15. Budowa oświetlenia drogowego w Tyrawie Solnej.

W miesiącu październiku zawarto umowę na wykonanie oświetlenia drogowego na działkach o nr ewid. 130, 142/1, 142/2. W ramach umowy wydatkowano kwotę 32 694,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

16. Opracowanie dokumentacji projektowej oświetlenia drogowego przy drodze powiatowej w Międzybrodziu.

W miesiącu kwietniu zawarto umowę na wykonanie projektu oświetlenia drogowego przy drodze powiatowej w Międzybrodziu. W ramach umowy wydatkowano kwotę 12 300,00 zł.

17. Budowa placu zabaw i strefy fitness w Lisznej

W miesiącu lipcu zawarto umowę na realizację I etapu zagospodarowania działki. Wybudowano elementy placu zabaw. W ramach umowy wydatkowano kwotę 21 530,81 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

18. Budowa placu zabaw w Załużu.

W miesiącu październiku zawarto umowę na budowę plac zabaw na działce gminnej obok kościoła. W ramach umowy wydatkowano kwotę 35 00,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

19. Kompleksowy przegląd oraz remont placów zabaw na terenie gminy

W miesiącach kwiecień-maj 2018 roku zrealizowano kompleksowy remont placów zabaw. W ramach umowy wydatkowano kwotę ponad 110 000,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018. W miesiącu lipcu za kwotę ponad 9000 zł wykonano przeglądy roczne wszystkich placów zabaw oraz siłowni zewnętrznych.

II. Inwestycje drogowe zrealizowane przy udziale środków zewnętrznych:

1. Przebudowa dróg powiatowych polegająca na budowie chodników w miejscowościach Czerteż i Sanoczek.

Zadania zostały zrealizowane w ramach projektu partnerskiego pn. „Wdrożenie zintegrowanego systemu ograniczenia niskiej emisji w ramach systemu transportu w MOF Sanok – Lesko.” Zadanie współfinansowane jest z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Gmina Sanok na realizację zadania otrzymała dofinansowanie w wysokości 614 235,49 zł.

Na realizację zadania pn. Przebudowa drogi powiatowej nr 2205R polegającą na budowie chodnika w miejscowości Czerteż” umowa została zawarta w lutym 2018 roku. Wartość umowna zadania wynosiła 307 385,83 zł brutto. Zadanie zostało zrealizowane i całkowicie rozliczone w roku 2018. W ramach zadania wybudowano ponad 340 mb chodnika, wymieniono wiatę przystankową na zatocze autobusowej oraz wyremontowano przystanek przy drodze wojewódzkiej.

Na realizację zadania pn. Przebudowa drogi powiatowej nr 2212R Sanok-Bukowsko polegająca na budowie chodnika w miejscowości Sanoczek” Umowa została zawarta w lutym 2018 roku. Wartość umowna zadania wynosiła 614 289,07 zł brutto. Zadanie zostało zrealizowane i całkowicie rozliczone w roku 2018. W ramach umowy poniesiono wydatki w wysokości 538 171,35 zł. Łącznie z chodnikiem wybudowanym przez PGNiG (37 mb), wykonano chodnik o długości 515 mb oraz wyremontowano przystanek.

Budowa chodnika z przy drodze powiatowej nr 2212R Sanok-Bukowsko w m. Sanoczek

2. Przebudowa drogi „w kier. Lasu P.Kukurki” dz. nr ewid. 20/3 w km 0+000-0+600 w miejscowości Pisarowce.

W ramach zadania przebudowano drogę w Pisarowcach o długości 600 m. Wykonano m.in. odpowiednią podbudowę, wzmocniono korpus drogi koszami kamienno-siatkowymi, oczyszczono rowy, utwardzono pobocza oraz ułożono nową nawierzchnię z mieszanki mineralno-bitumicznej na pow. 1 096,0 m².

Wartość poniesionych wydatków: 185.905,56 zł brutto, w tym dotacja z budżetu Wojewody: 130.000,00.

3. Przebudowa drogi „na Kolonie” dz. nr ewid. 349/2 i 351/5 w km 0+374-0+650 w miejscowości Falejówka.

W ramach „środków powodziowych” przebudowano drogę w Falejówce o długości 276 m. Wykonano m.in. odpowiednią podbudowę, oczyszczono rowy, utwardzono pobocza oraz ułożono nową nawierzchnię z mieszanki mineralno-bitumicznej na pow. 690,0 m². Ponadto w ramach „środków własnych” przebudowano drogę na dz. nr ewid. 348/2 w km 0+200-0+374, wykonując nową nawierzchnię z mieszanki mineralno-bitumicznej na pow. 435,0 m².

Wartość poniesionych wydatków: 126.535,52 zł brutto, w tym dotacja z budżetu Wojewody: 76.225,00 zł.

4. Przebudowa drogi „poza Wieś” dz. nr ewid. 204, 247 i 269 w km 0+000-0+591 w miejscowości Sanoczek.

W ramach „środków powodziowych” przebudowano drogę w Sanoczku o długości 591 m. Wykonano m.in. odpowiednią podbudowę, oczyszczono rowy, utwardzono pobocza oraz ułożono nową nawierzchnię z mieszanki mineralno-bitumicznej na pow. 613,2 m². Ponadto w ramach „środków własnych” przebudowano rozjazd w kierunku działki 269 oraz 9 mb drogi o szerokości 2,8 m, wykonując nową nawierzchnię z mieszanki mineralno-bitumicznej na pow. 39,2 m².

Wartość poniesionych wydatków: 191.246,93 zł brutto, w tym dotacja z budżetu Wojewody: 148.271,00 zł.

5. Przebudowa drogi „koło T. Sabata” dz. nr ewid. 195, 15 w km 0+020-0+550 w miejscowości Liszna.

W ramach zadania przebudowano drogę w Lisznej o długości 530 m. Wykonano m.in. odpowiednią podbudowę, oczyszczono rowy, utwardzono pobocza. Na powierzchni 504,00 m² wykonano warstwę jezdnią z emulsji asfaltowej z grysem kamiennym, a na powierzchni 980,00 m² z pospółki. Wartość poniesionych wydatków: 129.967,43 zł brutto, w tym dotacja z budżetu Wojewody: 93.704,00 zł

6. Przebudowa drogi „Dział” dz. nr ewid. 394 w km 0+000-0+500 w miejscowości Tyrawa Solna.

W ramach zadania przebudowano drogę w Tyrawie Solnej o długości 500 m. Wykonano m.in. odpowiednią podbudowę, oczyszczono rowy, utwardzono pobocza. Na powierzchni 554,00 m² wykonano warstwę jezdnią z emulsji asfaltowej z grysem kamiennym, a na powierzchni 960,00 m² z pospółki. Drogę dodatkowo zabezpieczono poprzez wykonanie wodospustów. Wartość poniesionych wydatków: 132.870,49 zł brutto, w tym dotacja z budżetu Wojewody: 106.296,00 zł.

7. Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Strachocina, dz. o nr. ewid. 1102, 299, 834.

W ramach zadania przebudowano drogę na długości 750 m. Na długości 600 mb wykonano warstwę jezdnią z kruszywa naturalnego (pospółki), a na długości 150 mb z kamienia łamanego. W ramach zadania wykonano przepust rurowy o dł. 6 mb. Umowa na realizację zadania została zawarta we wrześniu 2018r. Całkowity koszt zadania wyniósł 89 114,00 zł. Dotacja otrzymana ze środków budżetu województwa w ramach środków na modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych wyniosła 82 000,00 zł

8. Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Strachocina, dz. o nr. ewid. 970, 665, 728.

W ramach zadania przebudowano drogę na długości 690 m. Wykonano m.in. odpowiednią podbudowę, utwardzono pobocza. Na długości 168 mb wykonano warstwę jezdnią z asfaltobetonu, na długości 387 mb z kruszywa naturalnego, a na długości 135 mb z kamienia łamanego. Umowa na realizację zadania została zawarta we wrześniu 2018r. Całkowity koszt zadania wyniósł 88 348,74 zł. Dotacja otrzymana ze środków budżetu województwa w ramach środków na modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych wyniosła 82 000,00 zł.

9. Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Mrzygłód, dz. o nr. ewid. 1124

W ramach zadania przebudowano drogę na długości 615 m. Wykonano m.in. odpowiednią podbudowę, utwardzono pobocza. Na długości 273 mb wykonano warstwę jezdnią z asfaltobetonu, a na długości 342 mb z kamienia łamanego. Całkowity koszt zadania wyniósł 82 393,21 zł. Dotacja otrzymana ze środków budżetu województwa w ramach środków na modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych wyniosła 76 000,00 zł.

Inwestycje kubaturowe.

1. Rozbudowa WDK w Niebieszczanach.

Wykonano roboty wykończeniowe przychodni w ramach prowadzonej rozbudowy i przebudowy istniejącego budynku o świadczenie usług medycznych i oświatowych. Umowa została zawarta w lutym 2018r. Wartość umowna robót wynosiła 349715,55 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018. Do dnia 30.12.2018 r. na zadaniu poniesiono wydatki w kwocie 329524,08 zł brutto.

2. Przebudowa budynku komunalnego w Mrzygłodzie.

W miesiącu maju zawarto umowę na wykonanie robót budowlanych polegających na remoncie części budynku komunalnego w celu utworzenia Klubu Seniora. Wartość umowna robót wynosiła 380 190,31 zł. W ramach umowy wydatkowano kwotę 365.828,72 zł. Ponadto w miesiącu sierpniu zawarto umowy na zakup i dostawę wyposażenia obiektu (stoły, krzesła, zestaw wypoczynkowy, meble, sprzęt AGD, RTV, wyposażenie kuchenne), na który wydatkowano łącznie 35502,92 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

Na w/w zadanie gmina pozyskała dotację z budżetu Wojewody w wysokości 150 000 zł.

3. Przebudowa budynku komunalnego w Jurowcach (agronomówka).

W miesiącu marcu zawarto umowę na wykonanie robót budowlanych polegających na przebudowie budynku mieszkalnego wielorodzinnego wraz ze zmianą konstrukcji dachu ze stropodachu na dach stromy. Wartość umowna robót wynosiła 101 752,93 zł. W ramach umowy wydatkowano kwotę 95 396,57 zł.

4. Termomodernizacja WDK Prusiek.

W miesiącu marcu zawarto umowę na wykonanie wymiany stolarki okiennej i drzwiowej w budynku. W ramach umowy wydatkowano kwotę 58.195,00 zł. W maju 2018r została zawarta umowa na termomodernizację ścian zewnętrznych i wykonanie robót towarzyszących. Wartość umowna robót wynosiła 239204,09 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

Do dnia 31.12.2018 r. na zadanie poniesiono wydatki w kwocie 227271,86 zł brutto.

5. Modernizacja WDK Srogów Górny.

Po przeprowadzeniu w poprzednich latach prac związanych z termomodernizacją budynku (docieplenie ścian, wyprawa elewacyjna, cokół), wymianą stolarki zewnętrznej i wykonaniem kompleksowego remontu schodów wejściowych oraz tarasu przed wejściem do budynku, w roku 2018 przystąpiono do

kompleksowego remontu sali tanecznej oraz korytarza. Sala otrzymała nowe „tchnienie życia” poprzez kompleksowy remont posadzek, ścian i sufitów oraz montaż efektownego oświetlenia. Na podłodze wykonano nowoczesną posadzkę. Odnowiono również scenę. Ściany oprócz powłok malarskich, otrzymały nowe elementy dekoracyjne.

6. Modernizacja WDK Hłomcza.

Wykonano roboty remontowe korytarzy oraz zaplecza sanitarnego (WDK Hłomcza). Umowa została zawarta w kwietniu 2018r. Wartość umowna robót wynosiła 102 331,25 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

7. Modernizacja WDK Pakoszówka.

Wykonano roboty remontowe sali wielofunkcyjnej. Umowa została zawarta w lutym 2018r. Wartość umowna robót wynosiła 83 242,02 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018. W zadaniu zaszła konieczność wykonania robót dodatkowych na kwotę 9263,36 zł brutto. Ponadto wykonano klimatyzację sali widowiskowej, wydając kwotę 36 654,00 zł brutto.

8. Modernizacja WDK Trecza.

Wykonano klimatyzację sali tanecznej. Umowa została zawarta w lutym 2018r. Wartość umowna robót wynosiła 35 239,50 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018. Ponadto za kwotę 9000 zł wykonano częściowy remont ogrodu.

9. Modernizacja SP Załuż.

W miesiącu lipcu została zawarta umowa na wymianę pokrycia dachowego. Wartość umowna robót wynosiła 60 217,76 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018. W miesiącu lipcu została zawarta umowa na wykonanie docieplenia ścian zewnętrznych wraz z wykonaniem wyprawy elewacyjnej oraz remont cokołu z kamienia. Wartość umowna robót wynosiła 56 457,14 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

10. Modernizacja SP Trecza.

W miesiącu czerwcu została zawarta umowa w zakresie kompleksowego remontu dwóch sanitariatów w budynku szkoły. Wartość umowna robót wynosiła 70 098,12 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

11. Przebudowa remizy OSP Strachocina.

W miesiącu czerwcu została zawarta umowa w zakresie wykonania instalacji wodnej i kanalizacyjnej w budynku OSP. Wartość umowna robót wynosiła 5 180,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018. W miesiącu październiku została zawarta umowa w zakresie wykonania robót wykończeniowych w budynku OSP. Wartość umowna robót wynosiła 209 126,29 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018. Wydatkowano kwotę 199 101,07 zł. Ponadto w miesiącu grudniu za łączną kwotę ponad 25 tys. zł wykonano instalację centralnego ogrzewania.

12. Modernizacja WDK Kostarowce.

Wykonano klimatyzację sali tanecznej. Umowa została zawarta w lutym 2018r. Wartość umowna robót wynosiła 49 077,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

Ponadto za kwotę 5899,24 zł wykonano monitoring obiektu.

13. Rozbudowa WDK Łodzina.

Wykonano instalację centralnego ogrzewania. Umowa została zawarta w grudniu 2018r. Wartość umowna robót wynosiła 24 000,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

14. Przebudowa WDK Falejówka.

W miesiącu marcu została zawarta umowa na wykonanie pokrycia dachowego w ramach rozbudowy, nadbudowy, przebudowy istniejącego budynku. Wartość umowna robót wynosiła 76 138,24 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018. W miesiącu maju została zawarta umowa w zakresie wymiany i montażu okien i drzwi oraz wykonania robót towarzyszących. Wartość umowna robót wynosiła 26 817,39 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

W miesiącu wrześniu została zawarta umowa na realizację robót wykończeniowych w zakresie częściowego wykonania tynków, podłóży posadzkowych oraz instalacji elektrycznej. Wartość umowna robót wynosiła 85 858,78 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

15. Przebudowa WDK Dębna.

W miesiącu wrześniu została zawarta umowa na wykonanie termomodernizacji ścian zewnętrznych. Po przeprowadzonych w poprzednich latach pracach wewnątrz budynku, w roku 2018 wykonano termomodernizację ścian zewnętrznych. Budynek został ocieplony i wykończony nową deską elewacyjną.

Wartość umowna robót wynosiła 57 307,09 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

16. Modernizacja WDK w Strachocinie.

W miesiącu maju została zawarta umowa na wykonanie remontu placu przed budynkiem oraz płytki odbojowej. Wartość umowna robót wynosiła 38 376,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018. W miesiącu grudniu wykonano remont zaplecza świetlicy. Wartość umowna robót wynosiła 4000,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

17. Modernizacja WDK Pisarowce.

W miesiącu marcu została zawarta umowa na wykonanie robót wykończeniowych toalet. Wartość umowna robót wynosiła 11 375,81 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

W miesiącu lipcu została zawarta umowa na dostawę 16 stołów i 100 krzeseł. Wartość umowna robót wynosiła 20 299,92 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

18. Modernizacja WDK Liszna.

W miesiącu listopadzie została zawarta umowa na wykonanie robót remontowych pomieszczeń magazynowych (po sklepie) z przeznaczeniem na szatnię i pomieszczenia magazynowe dla zaplecza kuchennego. Wartość umowna robót wynosiła 29 232,31 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

19. Budowa WDK w Stróżach Małych.

W miesiącu lutym została zawarta umowa na wykonanie robót wykończeniowych w zakresie zaplecza kuchennego. Wartość umowna robót wynosiła 50 573,23 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

20. Budowa budynku sportowego w Czerteżu.

Wykonano projekt świetlicy sportowej. Wartość umowna opracowania wyniosła 24 477 zł.

21. Modernizacja WDK Bykowce.

W miesiącu wrześniu została zawarta umowa na remont dachu z wymianą pokrycia dachowego. Wartość umowna robót wynosiła 61 835,74 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018 a wartość wydatków wyniosła 65 751,25 zł.

22. Modernizacja przedszkola w Pakoszówce

W miesiącu czerwcu została zawarta umowa na remont dachu z wymianą pokrycia dachowego, orynowaniem i instalacją odgromową. Wartość umowna robót wynosiła 70 105,58 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

23. Modernizacja WDK Jędruszkowce

W miesiącu październiku została zawarta umowa na wykonanie prac remontowych tarasu oraz zaplecza sali widowiskowej. Wartość umowna robót wynosiła 22 112,19 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

24. Modernizacja WDK Raczkowa

W miesiącu grudniu została zawarta umowa na wykonanie remontu zaplecza sanitarnego. Wartość umowna robót wynosiła 44 658,07 zł a wartość wydatków wyniosła 44 573,37 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

25. Modernizacja WDK Zabłotce

W miesiącu lutym została zawarta umowa na wykonanie robót malarskich i towarzyszących w budynku WDK. Wartość umowna robót wynosiła 8 241,00 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

26. Modernizacja WDK Srogów Dolny

W miesiącu styczniu została zawarta umowa na wykonanie remontu schodów wewnętrznych. Wartość umowna robót wynosiła 5 850,69 zł. Zadanie zostało zakończone i rozliczone w roku 2018.

Ład przestrzenny

2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Na terenie gminy obowiązuje „**Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok**” uchwalone uchwałą **Nr XXXV/227/98** Rady Gminy w Sanoku w dniu 16 czerwca 1998 roku, czternaście razy zmieniane uchwałami:

- 1) Nr XIV/86/2007 Rady Gminy Sanok z dnia 26 października 2007 r.
(w miejscowości Bykowce);
- 2) Nr XLV/338/2010 Rady Gminy Sanok z dnia 23 kwietnia 2010 r.
(w miejscowościach: Stróże Wielkie i Tyrawa Solna);
- 3) Uchwała Nr IV/15/2011 Rady Gminy Sanok z dnia 21 stycznia 2011 r.
(w miejscowości Pisarowce);
- 4) Uchwała Nr IX/66/2011 Rady Gminy Sanok z dnia 17 czerwca 2011 r.
(w miejscowości Strachocina - dotycząca gazociągu Strachocina-Pogórska Wola);
- 5) Uchwała Nr XI/86/2011 Rady Gminy Sanok z dnia 26 września 2011 r.
(w miejscowościach: Strachocina, Pakoszówka, Srogów Górny, Falejówka, Raczkowa, Mrzygłód, Tyrawa Solna - dotycząca gazociągu Strachocina-Hermanowice);
- 6) Uchwała Nr XVIII/140/2012 Rady Gminy Sanok z dnia 26 kwietnia 2012 r.
(w miejscowości Jurowce);
- 7) Uchwała Nr XXVI/225/13 Rady Gminy Sanok z dnia 25 stycznia 2013 r.
(w miejscowości Międzybrodzie);
- 8) Uchwała Nr XLII/341/2014 Rady Gminy Sanok z dnia 20 lutego 2014 r.
(w miejscowości Trepcza);
- 9) Uchwała Nr XLVI/378/2014 Rady Gminy Sanok z dnia 25 czerwca 2014 r.
(w miejscowości Załuż);
- 10) Uchwała Nr XLVIII/394/14 Rady Gminy Sanok z dnia 26 września 2014 r.
(w miejscowości Czerteż);
- 11) Uchwała Nr V/25/2015 Rady Gminy Sanok z dnia 10 marca 2015 r.
(w miejscowości Falejówka);
- 12) Uchwała Nr IX/59/2015 Rady Gminy Sanok z dnia 25 czerwca 2015 r.
(w miejscowości Dębna);
- 13) Uchwała Nr X/64/2015 Rady Gminy Sanok z dnia 20 sierpnia 2015 r.
(w miejscowości Strachocina – dotycząca magazynu gazu);
- 14) Uchwała Nr XII/91/2015 Rady Gminy Sanok z dnia 16 października 2015 r.
(w miejscowości Łodzina).

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym została wykonana ocena aktualności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok i Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego obowiązujących w Gminie Sanok wraz z analizą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w latach 2010-2018 /I- półrocze/ zatwierdzona Uchwałą Nr VIII/44/2019 Rady Gminy Sanok z dnia 30 kwietnia 2019r.

3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzonych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym oraz na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym to **289**, a ich łączna powierzchnia wynosi około 431 ha, co stanowi niecałe **2%** powierzchni całej gminy.

Liczba decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydanych w 2018r. na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynosi:

- decyzji o warunkach zabudowy – **156**;
- decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego – **19**.

Tabela 14. Liczba i rodzaj decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydanych w gminie Sanok w 2018r.

Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	Decyzje o warunkach zabudowy					Łączna powierzchnia terenów dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu		Decyzje negatywne (odmowne)	
	ogółem	w tym dotyczące zabudowy				Decyzje o ustaleniu lok. inwest. CP	Decyzje o warunkach zabudowy	Decyzje o ustaleniu lok. inwest. CP	Decyzje o warunkach zabudowy
		mieszkaniowej wielorodzinnej	mieszkaniowej jednorodzinnej	usługowej	innej				
19	156	0	124	0	32	7,841	149	0	7

Ostatnia ocena aktualności MPZP na lata 2010-2018 /I- półrocze/ została zatwierdzona Uchwałą Nr VIII/44/2019 Rady Gminy Sanok z dnia 30 kwietnia 2019r. w sprawie aktualności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok i Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego obowiązujących w Gminie Sanok.

Zasoby materialne gminy

4. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Sanok na lata 2017-2023.

Na terenie gminy obowiązuje „Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Sanok na lata 2017-2023” uchwalony uchwałą Nr XXXIX/327/2018 Rady Gminy w Sanoku w dniu 26 stycznia 2018 roku. W powyższym dokumencie, na podstawie zdiagnozowanych problemów występujących na obszarze rewitalizacji sformułowano wizję stanu obszaru jako planowany efekt oraz pożądany stan rewitalizacji przy jednoczesnym osiągnięciu jej celów oraz odpowiadającym im kierunkom działań. Program precyzuje trzy cele główne. Każdemu celowi przyporządkowano cele szczegółowe.

Cel główny 1: Aktywna społeczność lokalna.

Cel szczegółowy 1.1 Rozwój kapitału ludzkiego

Cel szczegółowy 1.2 Wykorzystanie walorów gminy Sanok do pobudzania aktywności gospodarczej mieszkańców.

Cel główny 2: Przyjazna przestrzeń i infrastruktura

Cel szczegółowy 2.1 Rozwój infrastruktury rekreacyjnej

Cel szczegółowy 2.2 Rozwój infrastruktury sportowej

Cel szczegółowy 2.3 Zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni i obiektów

Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców

Cel szczegółowy 3.1 Poprawa dostępności mieszkańców obszaru rewitalizacji do atrakcyjnej oferty usług społecznych.

Cel szczegółowy 3.2 Rozwój infrastruktury społecznej

Cel szczegółowy 3.3 Rozwój infrastruktury technicznej związanej z bezpieczeństwem i środowiskiem

Zakrojone na szeroką skalę uspołecznienie procesu powstawania Lokalnego Programu Rewitalizacji stworzyło wszystkim interesariuszom możliwość złożenia propozycji zadań, które ich zdaniem powinny być ujęte w przedmiotowym dokumencie. Niektóre z tych propozycji zostały zainicjowanych przez osoby i podmioty nie będące de facto jednostkami odpowiedzialnymi za realizację projektów. Jednak z uwagi na istotne dla rozwoju lokalnej społeczności znaczenie zyskały one aprobatę podmiotów właściwych do ich zgłoszenia. Tym samym mogły zostać umieszczone w dokumencie a ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia założonych celów. Wszystkie propozycje zadań zostały podzielone na dwie grupy: listę A i B. Listę „A” tworzą podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Na liście podstawowej znalazły się najważniejsze zadania uwzględniające hierarchię potrzeb rewitalizacyjnych i realne możliwości interesariuszy odpowiedzialnych za przyszłą realizację projektów. Najważniejszym problemem, który może zostać rozwiązany w efekcie wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Sanok jest poprawa

warunków funkcjonowania w lokalnej społeczności osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych z obszaru rewitalizacji.

Tabela 15. Podział podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze względu na stopień realizacji.

Lp.	Działania	Zgłaszający	Rok realizacji		
			2016	2017	2018
1.	Zajęcia terapeutyczne dla domu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych, samotnych oraz w podeszłym wieku w miejscowości Raczkowa w gminie Sanok	Gmina Sanok/ Gmina Sanok	-	-	-
2.	Stworzenie Środowiskowego Domu Pomocy dla osób niepełnosprawnych, samotnych oraz w podeszłym wieku w miejscowości Raczkowa	Gmina Sanok/Gmina Sanok	Podpisanie umowy na opracowanie dokumentacji	Opracowanie dokumentacji i uzyskanie pozwolenia na realizację zadania	Przygotowanie do realizacji inwestycji/ oczekiwanie na podpisanie umowy o dofinansowanie
3.	Rewitalizacja zespołu dworsko-parkowego w Falejówce	Gmina Sanok/Gmina Sanok	-	-	Dokumentacja w trakcie opracowywania
4.	Remont budynku nr 114 w Mrzygłodzie – świetlica pobytu dziennego osób starszych	Gmina Sanok <u>(nieruchomość przekazana w użyczenie Lokalnej Grupie Działania Dolina Sanu w celu realizacji projektu „Pracowania Ginących Zawodów” w ramach PROW)</u>	-	-	Opracowanie dokumentacji/ Podpisanie przez LGD Dolina Sanu umowy
5.	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Gmina Sanok (realizacja poprzez JST – GOPS)	Zadania realizowane poprzez GOPS	Zadania realizowane poprzez GOPS	Zadania realizowane poprzez GOPS

Działanie inwestycyjne „**Stworzenie Środowiskowego Domu Pomocy dla osób niepełnosprawnych, samotnych oraz w podeszłym wieku w miejscowości Raczkowa**” uzyskało dofinansowanie w ramach projektu „Kompleksowa rewitalizacja na terenie MOF Sanok-Lesko” dofinansowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego a dedykowanych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w ramach osi priorytetowej VI Spójność przestrzenna i społeczna, działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej.

Projekt dotyczący m. in. utworzenia Domu Pomocy Społecznej wraz z Ośrodkiem Wsparcia Dziennego w Raczkowej został oceniony bardzo wysoko i uzyskawszy 90,5 punktów znalazł się na 3 miejscu na liście rankingowej. Przedsięwzięcie będzie realizowane przez Lidera Projektu Miasto Sanok wraz z partnerami, którymi są Gmina Sanok, Gmina Zagórz, Gmina Lesko oraz Caritas Archidiecezji Przemyskiej. Całkowity koszt projektu wynosi 18 117 575,76 złotych, zaś kwota wnioskowanego dofinansowania 8 681 591,99 złotych dla wszystkich partnerów projektu łącznie.

Sama Gmina Sanok zrealizuje projekt na kwotę 8 530 351,15 złotych, z czego dofinansowanie będzie stanowiło 3 249 175,61 złotych. Środki te zostaną przeznaczone na przebudowę i rozbudowę budynku po

dawnej szkole w Raczkowej wraz z zagospodarowaniem terenu i zakupem wyposażenia tak, aby utworzyć tam Dom Pomocy Społecznej wraz z Ośrodkiem Wsparcia Dziennego.

Działanie inwestycyjne bezpośrednio związane z powyżej omawianym „Zajęcia terapeutyczne dla domu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych, samotnych oraz w podeszłym wieku w miejscowości Raczkowa w Gminie Sanok” będzie realizowane w momencie gdy gotowe będzie zaplecze techniczne i lokalowe.

5. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2017 – 2021 oraz zasady polityki czynszowej zawarte są w Uchwale Rady Gminy Nr XXV/210/2016 z dnia 14 listopada 2016r.

Na koniec 2018r. na terenie gminy Sanok znajdowało się 29 mieszkań komunalnych i 2 mieszkania socjalne, brak lokali zamiennych. Stan techniczny lokali jest zróżnicowany, zdecydowana większość budynków wymaga prac remontowo – modernizacyjnych, tj.: remontu pokryć dachowych, remontu elewacji, odwodnienia, izolacji ścian, remontu instalacji wewnętrznych. W większości budynków została wymieniona stolarka okienna i drzwiowa. W roku 2018 wykonano przebudowę dachu na budynku „agronomówki” w Jurowcach a w najbliższym czasie planowana jest przebudowa dachu na budynku „agronomówki” w Mrzygłodzie.

W latach 2017-2018 zostały sprzedane dwa budynki mieszkalne (w Stróżach Małych i Czerteżu). W następnych latach również planuje się zbywanie lokali mieszkalnych. Planowana jest również przebudowa istniejącej szkoły w Lisznej na mieszkania komunalne, gdzie Gmina Sanok posiada prawomocne pozwolenie na budowę.

6. Program opieki nad zabytkami Gminy Sanok na lata 2015-2018.

Przedmiotem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Sanok opracowanego na lata 2015-2018 i przyjętego Uchwałą Rady Gminy Nr XII/83/2015 w dniu 16 października 2015r. (dalej zwanego Programem) jest Gmina Sanok, jako jednostka administracyjna. Gminny program opieki nad zabytkami nie jest aktem prawa miejscowego, natomiast stanowi dokument uzupełniający dotychczas przyjęte akty prawa miejscowego, uwzględniając zadania z zakresu opieki nad zabytkami. Określa sposób ich realizacji poprzez stosowne działania. Wskazane w programie zadania ukierunkowane są na poprawę stanu zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów. Głównym beneficjentem realizacji programu jest lokalna społeczność, która bezpośrednio powinna odczuć efekty jego wdrażania. Obecnie w Gminnej Ewidencji Zabytków stanowiącej załącznik do Programu ujętych jest 165 obiektów.

Ponadto prowadzony jest wykaz stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na obszarze gminy Sanok, obecnie obejmuje on 614 pozycji.

W ramach praktycznego wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego (jeden z priorytetów ujętych we wspomnianym dokumencie) gmina Sanok samodzielnie, w partnerstwie oraz wraz z organizacjami pozarządowymi z którymi współpracuje podejmuje się realizacji zadań o szerszym horyzoncie czasowym. Doskonałym przykładem będą tutaj projekty:

- **„4 Seasons-Cross-Border Tourism Routes”**, w tłumaczeniu **„4 pory roku turystyki transgranicznej”**, którego realizacja przyczyni się do rozwoju oferty turystycznej oraz do zachowania wspólnego dziedzictwa kulturowego związanego z przemysłem naftowym. Zadania ujęte w projekcie przewidują m.in. utworzenie szlaku historycznego przemysłu naftowo-gazowego o długości 30 kilometrów, zaprojektowanie i dwujęzycznych informatorów, map i albumów dotyczących regionów naftowych w powiecie sanockim. Będą też zorganizowane festiwale, seminaria, konferencje i szkolenia tematyczne. Projekt partnerski został złożony w 2018r. w ramach naboru ogłoszonego dla Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina na lata 2014-2020. Gmina Sanok jest współrealizatorem opisywanej inicjatywy.
- W 2018 roku gmina Sanok przekazała w użyczenie Lokalnej Grupie Działania Dolina Sanu budynek zlokalizowany przy zabytkowym Rynku w Mrzygłodzie. Stowarzyszenie korzystając z możliwości 100% dofinansowania w ramach Programu Rozwoju Obszaru Wiejskich opracowało i złożyło wniosek **„Modernizacja i wyposażenie budynku na potrzeby utworzenia pracowni ginących zawodów w Mrzygłodzie”**, który uzyskał pozytywną rekomendację na etapie oceny. LGD dzięki temu uzyskała środki, umożliwiające kompleksowy remont budynku i uruchomienie Pracowni ginących zawodów. Pracownia będzie udostępniana mieszkańcom gminy i turystom do prowadzenia warsztatów rękodzielniczych oraz pokazów lepienia garnków. To pierwsza tego typu atrakcja na szlakach turystycznych Podkarpacia. W ramach projektu zostaną dodatkowo zakupione dwa koła garncarskie, piec do wypalania ceramiki i gliny, stół, ławy oraz regały. Meble będą stylizowane na wzór wyposażenia dawnych pracowni garncarskich, aby stworzyć niepowtarzalny klimat tego miejsca.

Warto dodać, że na obszarze gminy podtrzymywana i promowana jest kultura i tradycja lat minionych tego regionu. Aktywnie działają tutaj zespoły ludowe „Kamraty”, „Lisznianie”, „Zgoda”, „Pakoszowianie”, „Lawenda” oraz zespół obrzędowy „Strachoczanie”, który wykorzystuje w swoich realizacjach tradycyjną gwarę ludową. Rokrocznie, także w 2018 roku z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia organizowane są cieszące się ogromnym zainteresowaniem wystawy lokalnego rękodzieła i regionalnego jadła.

W ramach realizacji Programu opieki nad zabytkami Gminy Sanok, w 2018 r. przekazano środki finansowe na renowację / modernizację / konserwację / remonty następujących obiektów.

Tabela 16. Dotacje udzielone przez Gminę Sanok w ramach Program opieki nad zabytkami.

Lp.	Działania inwestycyjne	Miejscowość	Obiekt	Kwota kosztorysowa	Kwota przyznana	Zakres prac
1.	Parafia Greckokatolicka w Hłomczy p.w. Soboru Przenajświętszej Bogurodzicy i Proroka Eliasza w Hłomczy (Hłomcza 50, 38-500 Sanok)	Hłomcza	Cerkiew ikonostas	18 029,34 zł	3 000,00 zł	Wykonanie konserwacji kolumn z Rzędu Apostolskiego wraz z ze złocieniami (7szt. – lewa strona ikonostasu) z cerkwi w Hłomczy.
2.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Trępczy (Trępcza ul. Środkowa 41, 38-500 Sanok)	Międzybrodzie	Cerkiew ołtarz boczny Św. Trójcy	39 263,41 zł	10 000,00 zł	Prace konserwatorsko-restauratorskie przy ołtarzu bocznym Św. Trójcy w cerkwi w Międzybrodziu.
3.	Parafia Rzymskokatolicka pw. Narodzenia NMP w Kostarowcach Kostarowce 6 38- 500 Sanok	Kostarowce	Budowa drogi procesyjnej wokół zbytkowej cerkwi	40 590,00 zł	25 000, 00 zł	Wykonanie nowej drogi procesyjnej wokół cerkwi w Kostarowcach.

W 2018r. Gmina Sanok złożyła wniosek do Urzędu Marszałkowskiego o przekazanie dotacji celowej na przeprowadzanie robót zewnętrznych – remontu i renowacji elewacji na części budynku – dawnego dworu Rylskich w Pisarowcach. Wniosek przeszedł pozytywnie ocenę formalną i merytoryczną ale nie uzyskał dofinansowania z uwagi na ograniczone środki finansowe jakimi dysponował Zarząd Województwa.

Środowisko

7. Plan gospodarki niskoemisyjnej.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest dokumentem polityki ekologicznej, wyznaczającym kierunki działań zmierzające do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno – energetycznego, tj. redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zwiększenia efektywności energetycznej oraz poprawy jakości powietrza, a także zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Sanok został przyjęty w styczniu 2016 roku i od daty przyjęcia został dwukrotnie aktualizowany. PGN oraz jego aktualizacje uzyskały pozytywne opinie Zespołu Doradców Energetycznych WFOŚiGW w Rzeszowie.

Z zadań przewidzianych do realizacji w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej w 2018 roku wykonano:

1. Modernizację dróg powiatowych, w tym budowę chodników i remont przystanków w Sanoczku i Czerteżu, realizowaną w ramach projektu „*Wdrożenie zintegrowanego systemu ograniczenia niskiej emisji w ramach systemu transportu w MOF Sanok – Lesko*”.
2. Modernizacja dróg gminnych – budowa i modernizacja infrastruktury drogowej na terenie gminy na odcinkach do 1 km – działania wykonywane w ramach zadań własnych remonty i modernizacje dróg gminnych.
3. Dowożenie uczniów do szkół – realizacja zadań z ustawy o systemie oświaty.
4. Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie szkodliwości spalania odpadów oraz węgla o słabej kaloryczności w przydomowych kotłowniach – konkurs „Listy dla Ziemi”.
5. Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartej przestrzeni (10 kontroli).
6. Likwidacja źródeł spalania paliw o niskiej mocy w sektorze komunalno-bytowym – dofinansowanie wymiany źródeł ciepła (druga edycja). Na podstawie uchwały Rady Gminy Sanok Nr XLII/343/18 z dnia 22 marca 2018 roku w sprawie ustalenia zasad i trybu postępowania przy udzielaniu osobom fizycznym dotacji celowych ze środków budżetu gminy na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska – przedsięwzięć związanych z ochroną powietrza udzielono w 2018 roku dotacji celowych na dofinansowanie wymiany 36 kotłów na kwotę 105 961,85 zł. Dotacja została udzielona ze środków pochodzących z opłat i kar środowiskowych oraz środków budżetowych.

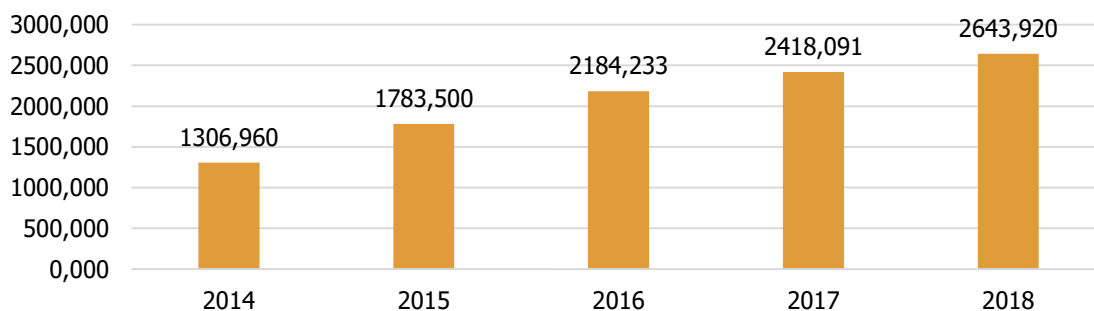
8. Program Ochrony Środowiska dla gminy Sanok na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022.

„Program Ochrony Środowiska dla gminy Sanok na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022”, przyjęty Uchwałą Nr XVII/144/2016 Rady Gminy Sanok z dnia 26.02.2016r., obejmował cele i zadania środowiskowe, odnoszące się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów.

Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Sanok.

W roku 2018 odebrano od mieszkańców gminy Sanok 2643,92 Mg odpadów komunalnych. Poniżej przedstawiono dla porównania ilość odpadów w latach poprzednich.

Wykres 1. Ilość odpadów zbieranych w gminie Sanok w latach 2014 - 2018.

Przyjmując, że na terenie gminy Sanok wytwarza odpady 14082 mieszkańców, nagromadzenie odpadów na mieszkańca za rok 2018 wynosiło 188 kg.

Od mieszkańców odebrano 2258,240 Mg odpadów komunalnych w tym:

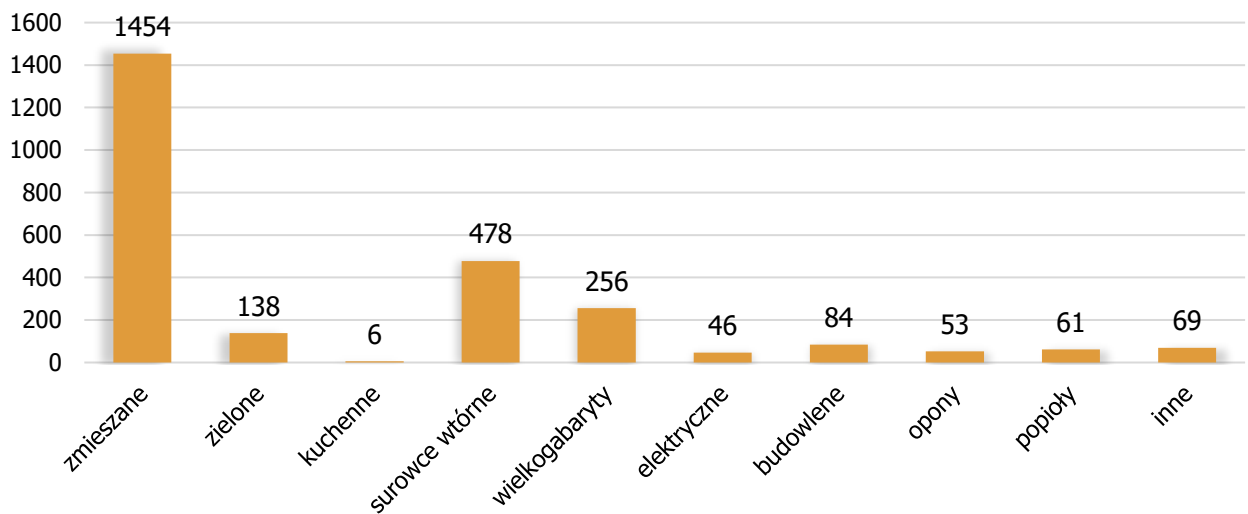
- zmieszanych odpadów komunalnych 11453,580 Mg
- selektywnie zebranych odpadów tworzywa sztucznego, metalu szkła, papieru 468,090 Mg
- zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych 23,120 Mg
- odpadów wielkogabarytowych 143,000 Mg
- zużytych opon 34,600 Mg
- odpadów budowlanych 0,00 Mg
- odpadów z cmentarzy 68,810 Mg
- popiołów 60,850 Mg
- przeterminowanych leków 0,080 Mg

W gminnych punktach selektywnej zbiórki odpadów zebrano łącznie 385,682 Mg odpadów, w tym:

- selektywnie zebranych odpadów tworzywa sztucznego, metalu, szkła, papieru 9,670 Mg
- zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych 18,624 Mg

- odpadów wielkogabarytowych 112,79 Mg
- zużytych opon 18,420 Mg
- odpadów budowlanych 84,061 Mg
- odpadów ulegających biodegradacji 137,460 Mg
- opakowań po materiałach niebezpiecznych 0,050 Mg
- chemikalia (farby tusze, żywice) 0,325 Mg
- baterie – 0,237 Mg

Wykres 2. Struktura zbieranych odpadów w gminie Sanok w 2018r.

Gmina Sanok i Gmina Miasta Krosno z dniem 16 marca 2018 r. zawarły porozumienie w sprawie powierzenia Gminie Miasta Krosno wybranego zakresu zadania utrzymania czystości i porządku w gminie obejmujące zagospodarowanie odpadów zmieszanych i odpadów zielonych. Podmiotem wykonującym zadania Miasta Krosno jest Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej - Krośnieński Holding Komunalny Sp. z o.o. w Krośnie, ul. Fredry 12, 38-400 Krosno. Porozumienie zostało zawarte na 10 lat.

Na podstawie niniejszych dokumentów MPGK Sp. z o.o. w Krośnie zobowiązało się do przyjmowania odpadów zmieszanych w ilościach wskazanych przez gminę Sanok i do zagospodarowania przyjętych odpadów zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach, w tym do spełnienia zakładanych norm ograniczenia ilości kierowanych do składowania odpadów biodegradowalnych. Odpady zielone wskazane w porozumieniu będą przyjmowane w instalacji regionalnej po zakończeniu modernizacji kompostowni.

W 2018 roku instalacja regionalna do przetwarzania odpadów zielonych - kompostownia w Krośnie odmówiła przyjmowania odpadów z terenu gminy Sanok, w związku z ograniczeniem możliwości przetwarzania tych odpadów. Kompostownie zastępcze w Rzeszowie oraz w Paszcznie również odmówiły przyjmowania odpadów zielonych pochodzących z gminy Sanok. Przyjęcie odpadów zadeklarowała instalacja w Leżajsku, z którą zawarto umowę. Do kompostowni KOMWITA w Leżajsku dostarczone w 2018

r. 12,340 Mg odpadów ulegających biodegradacji (odpadów zielonych) zebranych w Gminnym Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Pisarowcach.

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne

Łącznie w 2018 r. zebrano 1453,580 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Miesięcznie na terenie gminy zbieranych było średnio 121,132 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, tj. o 14,729 Mg więcej w stosunku do roku poprzedniego.

Odpady zielone

Odpady zielone z terenu gminy zbierane są w gminnych punktach selektywnej zbiórki odpadów komunalnych:

- Gminnym Punkcie Zbiórki Odpadów Segregowanych w Sanoku prowadzonym przez operatora - Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Sanoku,
- Gminnym Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Pisarowcach prowadzonym przez Gminę Sanok.

Zebrane w punktach odpady zielone przekazywane były do ciepłowni w Krośnie (gałęzie i drewno), a także do kompostowni KOMWITA w Leżajsku (trawa, liście i drobne gałęzie). W 2018 roku zebrano 137,560 Mg tj. o 39,88 Mg więcej w stosunku do roku poprzedniego. 25,380 Mg zebranych selektywnie odpadów zielonych zostały poddawane kompostowaniu w instalacji zastępczej w Leżajsku (proces R3), natomiast 112,180 Mg zostały skierowane do ciepłowni (proces R1) na blok kogeneracyjny ORC (MPGK Krosno Sp. z o.o. Oddziału energetyki ciepłej ul. Sikorskiego 19 w Krośnie).

Zgodnie z art. 6d ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Wójt udzieliła zamówienia publicznego na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów przedsiębiorcy wpisanemu do rejestru podmiotów wykonujących działalność regulowaną - TRANSPRZĘT sp. z o.o. sp. komandytowa. Odbiór odpadów od właścicieli nieruchomości w 2018 roku odbywał się na podstawie umowy Nr 537/ROS/65/2017 z dnia 21.12.2017r.

Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycie i odzysku niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz poziom ograniczenie składowanych odpadów ulegających biodegradacji.

Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada na gminy obowiązek osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania. Wartości poziomów konieczne do osiągnięcia w poszczególnych latach regulują:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych,
 - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.
1. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia metali, papieru, tworzyw sztucznych i szkła w 2018 roku wyniósł 32,3 % co oznacza, że wymagany co najmniej 30 % poziom został osiągnięty.
 2. Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2018 roku wyniósł 91,72 % co oznacza, że wymagany co najmniej 50% poziom został osiągnięty.
 3. Poziom ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w 2018 roku wyniósł 14,69 %, co oznacza że wymagany poziom, nie więcej niż 40% został osiągnięty.

Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Zestawienie kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych, wykonano na podstawie zestawienia wydatków poniesionych w roku 2018.

Zgodnie z art. 6r ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2018, poz. 1454 ze zm.) z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- obsługi administracyjnej systemu;
- edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. W ramach umowy na odbieranie odpadów komunalnych przedsiębiorca wyposaża mieszkańców w worki do selektywnego zbierania odpadów. Usługa ta wliczona jest w system gospodarki odpadami.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (usuwanie dzikich wysypisk). W roku 2018 wydatki na

usuwanie dzikich wysypisk ponoszono ze środków budżetowych nie pochodzących z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Łącznie wydatki na system gospodarki odpadami w 2018r. wyniosły 1.905.353 zł.

Tabela 17. Zestawienie kosztów poniesionych na gospodarkę odpadami w 2018r.

Lp.	Opis zadania	Kwota wydatkowana
1.	Odbiór i transport odpadów zmieszanych oraz odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów wraz z kosztami odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania.	864.622,- zł
	Odbiór i transport odpadów niesegregowanych (zmieszanych)	376.008,- zł
	Odbiór, transport i zagospodarowanie:	488.614,- zł
	- selektywnie odbieranych papieru i tektury, opakowań wielomateriałowych, tworzyw sztucznych oraz szkła,	263.890,42 zł
	- innych odpadów nieulegających biodegradacji (z cementarzy)	39.386,84 zł
	- zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych	8.784,36 zł
	- odpadów wielkogabarytowych	118.764,36 zł
	- opon	22.784,80 zł
	- odpadów budowlanych	0,00 zł
	- popiołów	34.830,54 zł
	- przeterminowanych leków	172,80 zł
2.	Zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych w regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych	555.751,- zł
3.	Opłata za Gminny Punkt Zbiórki Odpadów w Sanoku (zbieranie i zagospodarowanie, w tym odzysk i recykling)	113.195,- zł
4.	Utrzymanie i obsługa Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Pisarowcach	94.188,- zł
	- utrzymanie PSZOK	9.856,- zł
	- odbiór i zagospodarowania odpadów zebranych w PSZOK	84.332,- zł
5.	Koszty obsługi administracyjnej	
	- wynagrodzenia, umowy zlecenia, umowy o dzieło,	267.248,- zł
	- zakupy materiałów, obsługa informatyczna programu	9.349,- zł
7.	Edukacja ekologiczna (upominki dla uczestników konkursu „Listy dla ziemi”)	1.000,- zł
	Razem koszty	1.905.353,- zł
	Wpływy	1.645.359,- zł
	Bilans	-259.994,- zł

Łącznie wydatki na system gospodarki odpadami wyniosły 1.905.352 zł. Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami w roku 2018 wyniosły 1.645.359 zł. Z uwagi na niższe niż planowane wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, z budżety gminy Sanok wydatkowano na system gospodarki odpadami komunalnymi 259.994 zł.

W 2018 roku podwyższono opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zamieszkałych, którzy segregują odpady z 7 złotych na 8 od każdego mieszkańca zamieszkującego nieruchomość. Właściciele nieruchomości, którzy nie segregują odpadów ponosili opłatę w wysokości 15 złotych od osoby. Jednak w wyniku tej podwyżki nie uzyskano znacznych wpływów do budżetu, ponieważ mieszkańcy licznie zgłaszali zmiany swoich deklaracji zmniejszając liczbę mieszkańców.

W roku 2018 odnotowany dalszy wzrost najbardziej kosztotwórczych (ponad 70 % wszystkich kosztów) składników systemu gospodarki odpadami, czyli odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych. Koszt odbioru odpadów wraz z zagospodarowaniem odpadów zebranych selektywnie wzrósł w porównaniu z rokiem 2017 o 17%, natomiast zagospodarowanie odpadów zmieszanych w regionalnej instalacji – o 12%. Znacznie, bo aż o 46% wzrósł koszt funkcjonowania PSZOK w Pisarowcach przy czym ilość odpadów przyjętych przez ten punkt również wzrosła o 95 %. O 9 % uległy podwyższeniu koszty administracyjne funkcjonowania systemu.

Likwidacja dzikich wysypisk.

W 2018 roku zlikwidowano 5 dzikich wysypiska w ramach 4 zleceń - Zabłotcach, Mrzygłodzie, Czerteżu i Jurowcach oraz w Raczkowej, na którym zalegały odpady rozbiórkowe, popioły, opony oraz odpady komunalne, odpady niebezpieczne. Łącznie usunięto 7,94 Mg odpadów. Likwidacja dzikich wysypisk finansowana była ze środków budżetowych, zgodnie z zasadą, że właścicielem odpadów jest właściciel terenu, na którym one się znajdują.

Tabela 18. Wykaz zlikwidowanych w 2018 r. dzikich wysypisk.

Lp.	Miesiąc	Miejscowość	Rodzaj odpadów	Masa [Mg]	Kwota wydatkowana na usunięcie
			<i>Razem</i>	<i>7,94</i>	<i>9.329,26 zł</i>
1	styczeń	Zabłotce	Odpady komunalne, odpady rozbiórkowe, opony	1,24	970,92 zł
2	lipiec	Mrzygłód	Opony	3,46	1.943,14 zł
3	październik	Jurowce, Czerteż	Odpady rozbiórkowe, odpady komunalne, odpady niebezpieczne	2,94	5.832,00 zł
4	grudzień	Raczkowa	Odpady rozbiórkowe i budowlane	0,30	583,20 zł

Ochrona i pielęgnacji terenów zieleni

Utrzymanie terenów zieleni.

W ramach bieżącego utrzymania zieleni prowadzone są wycinki drzew (zagrożających bezpieczeństwu, obumarłych, uszkodzonych oraz kolidujących z realizowanymi inwestycjami), pielęgnacje oraz nowe nasadzenia.

W 2018 roku w ramach cięć sanitarnych usunięto 133 drzewa liściaste i 12 drzew iglastych.

Prace pielęgnacyjne w terenach zieleni prowadzone były na cmentarzach w Dobrej (5 drzew) oraz na starym cmentarzu w Bykowcach (4 drzewa). W ramach pielęgnacji zieleni koszone są parki wpisane do rejestru zabytków: park w Pisarowcach, park w Kostarowcach oraz park w Falejówce.

Aby podnieść walory estetyczne i krajobrazowe preferowane są do sadzenia drzewa liściaste rodzimych gatunków: lipy, klony, jarzęby, dęby. Łącznie na terenach komunalnych nasadzono 81 szt. drzew oraz 136 szt. krzewów.

Na prace w zieleni wydatkowano:

- 1) wycinki – 19.376,80 zł
- 2) pielęgnacje – 9.504,44 zł
- 3) nasadzenia – 6.887,52
- 4) koszenia parków – 21.200,00 zł

W ramach utrzymania zieleni, w przypadku drzew starych, objętych ochroną zarówno przyrodniczą jak i konserwatorską lub mających szczególne walory przyrodnicze czy krajobrazowe, wykonywane były dokumentacje dendrologiczne.

Pomniki przyrody ożywionej – drzewa.

Pomniki przyrody to jedna z form ochrony indywidualnej, której podlegają pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej czy też krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je spośród innych.

Na terenie gminy Sanok znajduje się 8 drzew objętych ochroną pomnikową. W 2018 roku po przeprowadzeniu inwentaryzacji, wykonaniu opinii dendrologicznej oraz uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie odnowiono akty prawne dotyczące trzech pomników przyrody, co do których należy podjąć działania pielęgnacyjne.

Tabela 19 Uchwały dotyczące pomników przyrody podjęte w 2018 r.

Lp.	Miejscowość	Opis obiektu	Nazwa	własność	Akt tworzący formę ochrony przyrody	Data utworzenia pomnika przyrody
1	Falejówka	Lipa o wym.: obwód pnia 408cm, wys. 23m, wiek ok. 300 lat	Wolinka	Gmina Sanok	Uch. Nr XLII/338/18 Rady Gminy Sanok z 22 marca 2018 r.	08.05.1974
2	Załuż	Jesion wyniosły: obwód pnia 316cm, wysokość: 21m, wiek od 300 do 400 lat	Brochwicz	Własność prywatna	Uch. Nr XLII/338/18 Rady Gminy Sanok z 22 marca 2018 r.	04.09.1978
3	Załuż	Dąb szypułkowy: 465cm, wys. 24m, wiek ok. 300 lat	Jan	Powiat Sanocki	Uch. Nr XLII/338/18 Rady Gminy Sanok z 22 marca 2018 r.	04.09.1978

Działania administracyjne i w zakresie ochrony środowiska

Administracyjny nadzór nad terenami zieleni.

Na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 2004 r. o ochronie przyrody wójt wydaje zezwolenia na usuwanie drzew dla osób prawnych oraz innych podmiotów w przypadku usuwania drzew związanych w prowadzeniem działalności gospodarczej, przyjmuje zgłoszenia od osób fizycznych dotyczące zamiaru usuwania drzew oraz wystąpienia złomów i wywrotów.

W 2018 r. wydano 53 decyzji na usuwanie drzew podmiotom prawnym. Przyjęto 210 zgłoszeń osób fizycznych dotyczące zamiaru usuwania drzew oraz wystąpienia złomów i wywrotów oraz przeprowadzono oględziny potwierdzone protokołami. W roku 2018 nie naliczono kar za usuwanie drzew bez zezwolenia.

Oceny oddziaływania na środowisko.

Do kompetencji wójta należy prowadzenie postępowań w zakresie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2081 ze zm.) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Dz.U. z 2016 r. poz. 71).

W 2018 roku została wydana 1 decyzja środowiskowa oraz 2 decyzje o przeniesieniu decyzji środowiskowej na inny pomiot.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach.

Art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U z 2018 r. poz. 1454), wskazuje, że właściciele nieruchomości, którzy pozbywają się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych oraz właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, są obowiązani do udokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez:

- 1) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych lub
- 2) gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej;

oraz przez okazanie takich umów i dowodów uiszczenia opłat za te usługi.

Obowiązek ten dotyczy mieszkańców, którzy nie są objęci obowiązkiem ponoszenia opłat, wynikającym z ustawy, bądź z uchwały rady gminy. Art. 6 ust 6-12 przywołanej wyżej ustawy zobowiązuje gminę do zorganizowania odbierania odpadów lub opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz ustalenia w drodze decyzji zasad terminów i opłat za te usługi.

Rada Gminy Sanok podjęła uchwałę w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne (uchwała Nr XXIV/205/2012 z dnia 29 listopada 2012 r.). Na mocy powyższej uchwały wszyscy właściciele nieruchomości, na których powstają odpady komunalne są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, dlatego wójt gminy Sanok nie wydaje decyzji dotyczących wykonania zastępczego odbierania odpadów, ale wydaje decyzje na podstawie art. 60 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U z 2018 r. poz. 1454) w zakresie ustalenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W 2018 roku wydano 239 decyzji o ustalenie opłaty.

Gmina Sanok nie podejmowała działań, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 w stosunku do właścicieli nieruchomości, którzy pozbywają się nieczystości ciekłych. Nie oznacza to, że nie podejmowano działań kontrolnych i mobilizujących mieszkańców do prawidłowego zagospodarowania ścieków bytowych.

W 2018 roku przeprowadzono 338 kontroli. Kontrole dotyczyły umów na opróżnianie zbiorników bezodpływowych oraz częstotliwości ich opróżniania. Nie wydano decyzji nakazujących przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej.

Usuwanie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania.

W analizowanym okresie podejmowane były działania wynikające z art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, czyli nakazaniu posiadaczowi odpadów usunięcia ich z miejsc do tego nieprzeznaczonych, zgodnie z kompetencjami przyznanymi wójtom. W roku 2018 prowadzone było jedno postępowanie dotyczące nakazaniu usunięcia odpadów w Srogowie Górnym. Odpady zostały usunięte.

Polityka społeczna

9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sanok na lata 2010-2018.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sanok w latach 2010 – 2018 przyjęta została Uchwałą Rady Gminy z dnia 29 października 2010r. Nr L/396/2010.

Celem głównym Gminnej Strategii było dążenie do poprawy standardu życia, zapewnienia warunków sprzyjających osobistemu rozwojowi, wzrostu produktywnego zatrudnienia oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy Sanok. Poniżej wymieniono cele strategiczne wymienione w niniejszym dokumencie wraz z ujętymi korespondująco działaniami.

Cel strategiczny 1:

Doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin pozostających w ubóstwie ze względu na bezrobocie, przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu, aktywizacja zawodowa, łagodzenie skutków bezrobocia wśród długotrwale bezrobotnych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Działania podjęte:

- Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi bezrobociem w celu zwiększenia szans na zatrudnienie i utrzymanie pracy zawodowej.
- Kontrakt socjalny jako umowa z klientem określająca cele i zadania oraz zakres pracownika socjalnego, monitorowanie i wspomaganie osoby bezrobotnej.
- Indywidualne konsultacje ze specjalistą ds. bezrobocia.
- Prowadzenie warsztatów aktywizacji zawodowej.
- Tworzenie grup wsparcia dla bezrobotnych.
- Organizowanie robót publicznych, staży dla absolwentów we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy.
- Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną i zawodową osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Cel strategiczny 2:

Zapobieganie i powstrzymanie zjawiska przemocy w rodzinie. Minimalizowanie uzależnienia od alkoholu w związku z współwystępowaniem ze zjawiskiem przemocy.

Działania:

- Praca socjalna z osobami i rodzinami dotkniętymi problemami uzależnienia i przemocy w rodzinie, udzielanie pomocy interwencyjnej w celu zapewnienia bezpieczeństwa, powstrzymanie kryzysu i przemocy w rodzinie.
- Realizacja gminnego systemu przeciwdziałania przemocy.
- Praca w zespołach interdyscyplinarnych.
- Diagnoza i konsultacje wstępne dla osób z problemem alkoholowym.
- Tworzenie grup wsparcia dla osób z rodzin, w których występuje przemoc i/lub uzależnienie.
- Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z Sądem, Prokuraturą i Policją.
- Procedura Niebieskiej Karty.

- Pomoc prawna dla osób doświadczających przemocy.
- Treningi i warsztaty – m.in. trening zastępowania agresji.

Cel strategiczny 3:

Zapewnienie systemu wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.

Działania:

- Zapewnienie możliwości korzystania z różnych form pomocy społecznej.
- Praca socjalna w celu zapewnienia kontaktów z placówkami opieki zdrowotnej, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej.
- Poradnictwo w zakresie ustalania stopnia niepełnosprawności, rodzajów ulg, uprawnień i możliwości dofinansowania przysługujących osobom niepełnosprawnym.
- Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy: pomoc usługowa, ekonomiczna, praca socjalna.
- Tworzenie Klubów Seniora.
- Promowanie integracji niepełnosprawnych i starszych ze środowiskiem lokalnym poprzez włączanie ich do zajęć kulturalnych, rekreacyjnych danej społeczności.
- Organizowanie opieki wolontariuszki dla osób wymagających opieki.

Cel strategiczny 4:

Zapewnienie wsparcia rodzinom z dziećmi, zapobieganie umieszczaniu dzieci poza rodziną naturalną oraz zapobieganie patologiom w rodzinie.

Działania:

- Praca socjalna w celu wsparcia rodziny w przezwyciężeniu istniejących problemów czy zaniedbań, przeciwdziałanie demoralizacji i patologii w rodzinie.
- Udzielenie różnych form pomocy finansowej i rzeczowej w celu przetrwania trudnej sytuacji bytowej rodziny i zapobiegnięcia wykluczeniu społecznemu.
- Wsparcie funkcji opiekuńczych poprzez kierowanie dzieci do placówek wsparcia dziennego (świetlice szkolne i środowiskowe, kluby samopomocy).
- Tworzenie grup wsparcia dla młodzieży z problemami wychowawczymi, trening zastępowania agresji.
- Tworzenie grup zabawowych dla dzieci małych – profilaktyka dysfunkcji.
- Współpraca z pedagogami szkolnymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną celem pomocy w pokonywaniu trudności związanych z edukacją i wychowaniem.

Cel strategiczny 5:

Inicjowanie działań sprzyjających aktywizacji społeczności lokalnych, tworzenie wolontariatu i zwiększenie koordynacji działań organizacji pozarządowych.

Działania:

- Stworzenie realnych, fizycznych miejsc, które będą służyć ożywianiu i integracji danej społeczności lokalnej (w miejscowościach strategicznych Gminy Sanok).
- Organizowanie działań integrujących środowisko lokalne.
- Tworzenie, promowanie i wdrażanie pracy wolontariatu.
- Propagowanie idei samopomocy i obywatelskiego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.
- Kontynuacja systematycznej współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustaw:

- o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. tj. Dz.U. poz.1508 z 2018r.
- o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,
- o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z 11 lutego 2016r. tj. Dz.U. poz. 2134 z 2018r.
- o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r. tj. Dz.U. poz.2220 z 2018r.,
- o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007r. Dz.U. Nr 192, poz. 1378 z 2007r. Z późn. zm.
- o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 9 lipca 2005r. tj. Dz.U. poz.1390 z 2015r.
- o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014r. tj. Dz.U. poz.1832 z 2017r.
- o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. tj. Dz.U. poz. 1457 z 2018r.

W analizowanym 2018 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku udzielił pomocy w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej **723 rodzinom** w których zamieszkuje **2 195 osób**. Rodziny objęte pomocą to przede wszystkim:

- 10 osób bezdomnych;
- 365 rodzin dotkniętych ubóstwem;
- 56 rodzin wielodzietnych;
- 17 rodzin niepełnych;
- 15 rodzin alkoholich;
- 207 rodzin, w których występuje niepełnosprawność;
- 139 rodzin, w których występuje długotrwała choroba;
- 157 rodzin bezrobotnych;
- 212 osób samotnych;
- 80 rodzin emerytów i rencistów.

W ramach realizacji świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej wydano **1571 decyzji administracyjnych**.

Udzielano świadczeń pieniężnych w następujących formach:

- zasiłków celowych – jednorazowe świadczenia przyznawane osobom i rodzinom z powodu trudnej sytuacji materialnej (ubóstwa) z przeznaczeniem na zakup leków, leczenie, zakup żywności, opału, opłacenia energii elektrycznej, poprawy warunków zamieszkania (w ramach drobnego remontu); pomocy udzielono **328 rodzinom na łączną sumę 690 777 zł**,
- zasiłków celowych specjalnych - jednorazowe świadczenia przyznawane osobom i rodzinom w szczególnie uzasadnionych przypadkach pomimo iż dochód osoby czy rodziny przekracza kryterium dochodowe rodziny z przeznaczeniem na zakup leków, leczenie, zakup żywności, opału, opłacenia energii elektrycznej, poprawy warunków zamieszkania (w ramach drobnego remontu); pomocy udzielono **10 rodzinom na łączną sumę 22 037 zł**,
- zasiłków okresowych – świadczenia są przeznaczone dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność lub brak uprawnień do renty rodzinnej po członku rodziny; pomocy udzielono 219 osobom i rodzinom, wypłacono **1 140 świadczeń na kwotę łączną 464 512 zł**,
- zasiłków stałych – świadczenia dotyczą osób, które ze względu na niepełnosprawność lub podeszły wiek nie posiadają własnych środków finansowych, lub gdy ich dochód nie przekracza kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (tj. 701,00 zł.-), pod warunkiem, że ich dochód lub dochód rodziny, w której zamieszkują nie przekracza kryteriów zgodnych z ustawą o pomocy społecznej; w 2018r. pomocy w takiej formie udzielono 118 osobom, wypłacając **1222 świadczenia na łączną kwotę 661 695 zł**,
- wynagrodzenia należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd – pomoc realizowana jest dla opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych zrealizowane dla **1 osoby na łączną kwotę 10 907 zł**,

Świadczenia niepieniężne to przede wszystkim:

- zdarzenia losowe w 2018r. zrealizowano pomoc dla 4 rodzin o łącznej wartości 19 500 zł,
- sprawienie pogrzebu koszty sprawienia pogrzebu w 2018r. wyniosły łącznie 6 355 zł.- dla 2 osób,
- zapewnienie schronienia – pomocy udzielono 10 osobom na łączną kwotę 87 704 zł,
- posiłki – realizowane głównie w ramach realizacji Rządowego programu „Posiłek dla potrzebujących” skierowany do dzieci i młodzieży szkolnej; w 2018r. pomocy w formie posiłków udzielono 496 dzieciom, które uczęszczają do 16 szkół podstawowych na terenie gminy Sanok, jak też do 12 szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych, których siedziba jest poza gminą Sanok na łączną sumę 292 727 zł,
- usługi opiekuńcze – gmina Sanok w 2018r. realizowała usługi opiekuńcze dla 32 osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, nie radzących sobie z prowadzeniem gospodarstwa domowego oraz usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 13 osób,
- odpłatność w Domach Pomocy Społecznej w 2018r. przebywało 54 osoby, za które gmina ponosiła odpłatność zgodnie z zasadami zawartymi w ustawie o pomocy społecznej. Średnia kwota odpłatności ponoszonej przez gminę na jednego mieszkańca przebywającego w Domu Pomocy Społecznej wynosiła miesięcznie 2 456,72 zł.

W 2018r. pracownicy socjalni świadczyli pomoc w formie pracy socjalnej na rzecz 96 rodzin, w których zamieszkuje 369 osób. Udzielano również pomocy w ramach poradnictwa specjalistycznego – prawnego, psychologicznego i rodzinnego na rzecz 110 rodzin zamieszkujących na terenie gminy Sanok.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane w 2018r. to przede wszystkim procedury Niebieskiej Karty. W ubiegłym roku przemoc w rodzinie została zdiagnozowana w 50 rodzinach, w których osób dotkniętych przemocą było 53, w tym 41 kobiet i 9 mężczyzn. Nie stwierdzono by ofiarami przemocy były dzieci. Najczęściej stosowane formy przemocy to przemoc fizyczna i psychiczna. Osobami stosującymi przemoc było 6 kobiet i 47 mężczyzn. Działania podjęte w związku ze stwierdzeniem przemocy w rodzinie to:

- 53 osoby objęte monitoringiem pracownika socjalnego i dzielnicowego,
- 24 osoby poddane konsultacji psychologicznej,
- 7 osób objęte monitoringiem psychologa i pracownika socjalnego,
- 10 wniosków skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 1 wniosek skierowany do Prokuratury Rejonowej w Sanoku,
- 1 podpisana Kruczata Trzeźwości,
- 6 rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.

Realizacja przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku ustawy o systemie oświaty dotyczyła pomocy materialnej dla uczniów. W 2018r. wypłacono stypendia dla 336 uczniów, w tym dla 207 uczniów szkół podstawowych, dla 28 uczniów gimnazjum i dla 101 uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Ponadto udzielono wsparcia 14 uczniom w formie zasiłku szkolnego. Łączna wartość wypłaconych świadczeń wynosiła 393 320,19.

Karty Dużej Rodziny w 2018r. wydano 155 osobom. 118 osób otrzymało karty w formie tradycyjnej, 19 osób – karty elektroniczne i 18 osób zarówno kart tradycyjne jak i elektroniczne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w 2018r. realizował również ustawę o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w szczególności związaną z zatrudnieniem 6 asystentów rodziny. W raportowanym okresie z pomocy asystentów rodziny korzystało 86 rodzin. Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny prowadzona średnio przez 2-3 lata. W przypadku braku współpracy rodziny w realizacji planu pracy możliwe jest podjęcie decyzji o wcześniejszym zakończeniu pracy asystenta.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekraczać 15. W tutejszym Ośrodku pracę asystenta rodziny wykonuje 1 osoba z wykształceniem psychologicznym, 2 osoby z wykształceniem pedagogicznym i 3 osoby, które ukończyły studia na kierunku praca socjalna.

W 2018r. gmina Sanok była zobowiązana do ponoszenia odpłatności za dzieci przebywające w placówkach opiekuńczych. W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w placówce ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w placówce opiekuńczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w placówce opiekuńczej;
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w placówce opiekuńczej.

W 2018r. gmina Sanok ponosiła odpłatność dla 14 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczych, w tym 10% wydatków za 3 dzieci; 30% wydatków za 5 dzieci i 50% wydatków za 6 dzieci.

W związku z wejściem ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci od 1 kwietnia 2016r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania tejże ustawy. W 2018r. wydano 3566 decyzji administracyjnych dotyczących przyznania świadczenia 500+. W tym samym okresie wydano 209 decyzji administracyjnych odmawiających przyznania świadczeń wychowawczych. Powodem decyzji odmownych było przekroczenie kryterium dochodowego do przyznania świadczenia na pierwsze dziecko. Średniomiesięcznie na wypłaty świadczeń w ramach programu 500+ przeznaczana jest kwota 1 129 368 zł.- dla 2265 dzieci zamieszkujących w 1344 rodzinach. Na pierwsze i jedyne dziecko świadczenia wypłacane są na rzecz 351 dzieci. Średnio co miesiąc 932 rodziny pobiera świadczenie na pierwsze i kolejne dziecko. Bez względu na kryterium dochodowe rodziny tj. na drugie i kolejne dziecko świadczenia pobiera 412 rodzin tj. 30,65% ogółu osób pobierających świadczenia 500+. W 2018r. nie stwierdzono aby środki pobierane przez rodziny były wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem. Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny są ściśle rozliczane z wykorzystywania środków. W przypadku 42 rodzin, które otrzymały decyzje odmowne, prawo do świadczenia na pierwsze dziecko zostało wstrzymane po podjęciu przez 33 matki i 9 ojców zatrudnienia. Dochód z tytułu zatrudnienia spowodował przekroczenie kryterium dochodowego. Nie odnotowano przypadku, w którym jedno z rodziców rezygnowałoby z zatrudnienia celem uzyskania świadczeń wychowawczych lub rodzinnych czy z pomocy społecznej.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych zawiera szereg świadczeń, które są realizowane i wypłacane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2018r. wydano 4892 decyzje administracyjne dotyczące przyznania świadczeń rodzinnych w tym 632 decyzje dotyczące zmiany wysokości zasiłku pielęgnacyjnego. W tym samym okresie wydano 482 decyzje administracyjne odmawiające przyznania świadczeń rodzinnych. Zasiłki rodzinne w 2018r. pobierało średniomiesięcznie 827 rodzin na rzecz 1677 dzieci. Do zasiłków rodzinnych przysługują dodatki. W raportowanym okresie rodziny pobierały następujące dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka – 101 dzieci,
- wychowywania dziecka w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 46 rodzin otrzymało 547 świadczeń,
- samotnego wychowywania dziecka – 48 rodzin pobrało 564 świadczenia,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka – 132 rodziny otrzymało 1549 świadczeń;
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – na 292 dzieci pobrano łącznie 3437 świadczeń,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 1235 dzieci otrzymało jednorazowe świadczenie,
- podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym z tytułu dojazdów do szkoły – dla 286 dzieci i tytułu zamieszkania w internacie – dla 16 dzieci w roku szkolnym 2017/2018 oraz 2018/2019.

Świadczenia pielęgnacyjne w 2018r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku wypłacał łącznie średniomiesięcznie na rzecz 151 osób, w tym dla 62 opiekunów dzieci niepełnosprawnych oraz 89 opiekunów dorosłych niepełnosprawnych, które prawo do świadczenia otrzymały w wyniku odwołania się od decyzji odmownych wydanych przez GOPS a uchylonych i przyznających świadczenie przez SKO w Krośnie. Łączny koszt wypłaty tych świadczeń w 2018r. wynosił 1 971 417 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy w 2018r. otrzymywało 31 osób pobierając łącznie 357 świadczeń o wartości 186 709 zł. Zasiłek pielęgnacyjny wypłacany był w 2018r. w wysokości 153 zł., od stycznia do października i 184,42 zł. od listopada w następujących przypadkach:

- na rzecz dzieci niepełnosprawnych – 161 dzieci, 1883 świadczeń;
- na rzecz osób powyżej 16 roku życia, posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności powstałym nie później niż do 21 roku życia – 217 osób, 2503 świadczenia;
- na rzecz osób powyżej 16 roku życia legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – 144 osoby, 1675 świadczeń;
- na rzecz osób powyżej 75 roku życia nie posiadających prawa do dodatku pielęgnacyjnego – 6 osób, 72 świadczenia.

Zasiłek dla opiekuna pobierało 6 osób w wysokości 520 zł. miesięcznie od stycznia do października i od listopada 2018r. w wysokości 620 zł.

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka wypłacono na rzecz 177 dzieci. Tzw. „becikowe” jest również obwarowane kryterium dochodowym – dochód za rok bazowy nie może przekroczyć kwoty 1922 zł. na osobę w rodzinie. Wydano 2 decyzje odmawiające przyznania świadczenia z uwagi na przekroczenie kwoty kryterium dochodowego.

Świadczenie rodzicielskie w 2018r. pobierało 51 kobiet o wartości łącznej 492 784 zł. za 536 świadczeń.

W raportowanym okresie świadczenia funduszu alimentacyjnego otrzymywały 64 rodziny na rzecz 83 dzieci od dnia 1 stycznia do dnia 30 września 2018r. oraz 56 rodzin na rzecz 73 dzieci od października 2018r. W sprawie przyznania świadczenia wydano 61 decyzji administracyjnych, natomiast w sprawie odmowy przyznania świadczenia – 12 decyzji administracyjnych. Powodem odmowy we wszystkich przypadkach było przekroczenie kryterium dochodowego (725 zł.- na osobę w rodzinie). Należy zaznaczyć, że kryterium dochodowe obowiązuje takie samo od wejścia w życie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów tj. od 2008r. Zgodnie z ustawą kwota danego świadczenia na uprawnione dziecko do alimentów wypłacana jest w wysokości zasądzonych alimentów, nie więcej jednak niż 500 zł.- na dziecko. Średniomiesięczny koszt wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi 31 050 zł.-

Jednocześnie po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzone są działania wobec dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na terenie gminy Sanok. W 2018r. prowadzono działania wobec 82 dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na terenie gminy Sanok. Do działań prowadzonych na rzecz dłużników alimentacyjnych należały:

- przeprowadzenie wywiadu środowiskowego oraz przyjęcia oświadczenia majątkowego – 34 dłużników;
- przekazanie wyników wywiadu oraz oświadczenia komornikowi sądowemu – 34 dłużników;
- zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w PUP jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy – 12 dłużników;
- poinformowanie urzędu pracy o konieczności aktywizacji zawodowej dłużnika – 12 dłużników;
- wszczęcie postępowania i wydanie decyzji wobec dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – 5 dłużników;
- złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 Kodeksu Karnego – 48 dłużników;
- skierowanie do starosty wniosku o zatrzymaniu prawa jazdy – 4 dłużników;
- przekazanie informacji gospodarczej do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego – 82 dłużników, aktualizacje wpisów prowadzone są systematycznie w każdym kwartale.

Wskutek prowadzonych działań odzyskano kwotę 111 341 zł. z czego ok. 66% przekazano na zwrot odsetek, zaś pozostałe 34% na spłatę należności głównej.

Podsumowując należy stwierdzić, że w 2018r. znacznie zmniejszyła się liczba osób i rodzin korzystających z różnych form pomocy społecznej. Tendencja spadkowa widoczna jest już od 2016r. i związana jest ściśle z wprowadzeniem świadczeń wychowawczych – 500+. Wiele rodzin zrezygnowało z korzystania świadczeń, czy też stypendiów socjalnych motywując swoją decyzję o wystarczającym wsparciu z programu 500+. Z roku na rok widoczna jest również tendencja spadkowa dotycząca korzystania z świadczeń rodzinnych oraz 500+ na pierwsze dziecko. We wszystkich przypadkach odmowa przyznania świadczenia spowodowana jest przekroczeniem kryterium dochodowego. Zanotowano pozytywną zmianę dotyczącą podejmowania zatrudnienia przez osoby długotrwale bezrobotne. Możliwość stałej pracy jest ich zdaniem korzystniejsza od pobieranych świadczeń, mimo, że tracą prawo do świadczeń rodzinnych i 500+ na pierwsze dziecko.

W swoich działaniach Ośrodek współpracuje z różnymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz pomocy społecznej - PKPS, CARITAS, sądami, Policją, kuratorami sądowymi, szkołami, i in.

10. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Alkoholizm jest jednym z najczęściej występujących problemów społecznych w naszym kraju. Również w gminie Sanok zajmuje on wysoką pozycję wśród występujących tu problemów. Nadużywanie alkoholu wywiera negatywny wpływ na wiele dziedzin życia osoby uzależnionej, jak również jej otoczenia. Dotyka członków rodziny, wpływa na funkcjonowanie lokalnej społeczności i często jest przyczyną przemocy i cierpienia. Coraz częściej zdarza się, że po alkohol sięgają nastolatki, a nawet dzieci. Najczęściej spożywanym alkoholem przez mieszkańców gminy Sanok jest wino, na drugim miejscu znajduje się piwo, a następnie wódka oraz likiery, whisky, gin itd.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sanok, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018r., poz. 994 z późn. zm.), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018r., poz. 2137 z późn. zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w gminie Sanok opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz przemocy związanej z uzależnieniem.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi kontynuację zadań programowych z lat ubiegłych. Zapisane w nim cele są możliwe do osiągnięcia tylko wówczas, gdy zapewnimy ciągłość w realizacji podejmowanych w ramach programu zadań.

Ilość punktów, które prowadzą obrót napojami alkoholowymi, w tym:

- Do spożycia poza miejscem sprzedaży (kryteria wg zawartości alkoholu)
 - Do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo - 33
 - Od 4,5% do 18% zawartości alkoholu - 32
 - Powyżej 18% - zawartości alkoholu - 26
- Do spożycia w miejscu sprzedaży (kryteria wg zawartości alkoholu)
 - Do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo - 6
 - Od 4,5% do 18% zawartości alkoholu - 4
 - Powyżej 18% zawartości alkoholu - 2

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła w 2018 roku 44 nowe postępowania wobec osób nadużywających napojów alkoholowych. **Skierowała 27 wniosków do Sądu Rejonowego w Sanoku** o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, a także przeprowadziła kontrole placówek prowadzących obrót napojami alkoholowymi.

Poniższa tabelka zawiera dane statystyczne Policji związane z podejmowaniem interwencji oraz działań w związku z nadużywaniem alkoholu i niewłaściwym zachowaniem pod jego wpływem za okres od 01.01.2018r. – 31.12.2018r.

Tabela 20. Rodzaj podejmowanych działań przez Policję.

Lp.	Rodzaj podejmowanych działań przez Policję	2018
1.	Interwencje domowe	195
2.	Interwencje w miejscach publicznych	366
3.	Sprawcy przestępstw z art.178 a kk – zatrzymania w związku z kierowaniem pojazdami pod wpływem alkoholu	25
4.	Procedura „Niebieskiej Karty” stosowana w przypadku występowania przemocy w rodzinie	72
5.	Zatrzymania osób do wytrzeźwienia w PDOZ KPP Sanok	36
6.	Mandaty karne dla osób spożywających alkohol w miejscach publicznych	24

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sanok organizowane są kolonie dla dzieci z rodzin, w których występuje problem z nadużywaniem alkoholu. Dofinansowane są spotkania kulturalne, biesiadne i sportowe dla dzieci i młodzieży, które promują politykę antyalkoholową, a także zajęcia, wyjazdy, warsztaty, spotkania i inne inicjatywy profilaktyczne mające na celu propagowanie zdrowego trybu życia pośród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Sanok. Finansowane są wyjazdy dla uczniów z placówek szkolnych na zajęcia rekreacyjno-sportowe w ramach turniejów i olimpiad

sportowych pod hasłem „Profilaktyka przez sport”. Organizowane są konkursy plastyczne dla dzieci ze szkół.

11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.

Gmina Sanok aktywnie współpracuje i czynnie wspiera w tym także finansowo działające na swoim terenie organizacje pozarządowe. Przykłady tego rodzaju zadań zrealizowanych w 2018r. zostały przedstawione poniżej.

Kluby Sportowe.

Na podstawie art. 30 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz.1875 z późn.zm.), art. 27 ust.1 i art.28 ust.2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2016, poz. 1463 z późn. zm.) oraz Uchwały Nr V/19/2011 Rady Gminy Sanok z dnia 25 lutego 2011r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego gminy Sanok w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi sportu.

Tabela 21. Wykaz podmiotów pozarządowych, które otrzymały dotację z przeznaczeniem na wsparcie działań w zakresie rozwoju sportu.

Lp.	Nazwa Klubu Sportowego	Kwota przekazanej przez gminę Sanok dotacji	Wysokość wkładu własnego
1.	Srogowski Klub Sportowy w Srogowie Górnym	23 000,00	2 641,78
2.	Ludowy Klub Sportowy w Pisarowcach	63 600,00	1 672,13
3.	Uczniowski Klub Sportowy w Strachocinie „Górnik Strachocina”	22 200,00	3 074,32
4.	Ludowy Klub Sportowy w Markowcach „Orkan”	21 000,00	2 895,18
5.	Uczniowski Klub Sportowy w Czerteżu	23 200,00	2 911,49
6.	Ludowy Klub Sportowy w Niebieszczanach „Remix”	26 400,00	1 434,00
7.	Klub Sportowy „Stalfred” w Strozach Małych – Płowcach	26 400,00	5 495,61
8.	Klub Sportowy „Victoria” w Pakoszówce	25 200,00	4 554,65
9.	Klub Sportowy Ekoball	10 000,00	10 000,00
	RAZEM	241 000,00	34 679,16

Ochotnicze Straże Pożarne.

Na terenie gminy działa 17 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. W roku 2018 gmina Sanok wspierała ich funkcjonowanie na podstawie art. 30 ust. 1 i ust. 2 pkt.4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2017.1875 z późn.zm.) oraz Uchwały Nr XXXIX/315/2018 Rady Gminy Sanok z dnia 26 stycznia 2018 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2018 rok (Rozdział 75412 – Ochotnicze straże pożarne).

Poziom planowanych do wydatkowania środków oraz odsetek ich wykorzystania przedstawiono poniżej.

Plan	-	750.670,00 zł
Wykonanie	-	686.574,35 zł co stanowi 91.46% planu rocznego

Tabela 22. Wykaz Ochotniczych Straży Pożarnych działających na obszarze gminy Sanok wraz z wysokością przekazanych poszczególnym jednostkom środków.

Lp.	Jednostka OSP	Środki własne gminy przekazane na rzecz OSP
1.	OSP Bykowce	52 327,97
2.	OSP Dębna	1 215,33
3.	OSP Dobra	8 507,24
4.	OSP Falejówka	45 572,80
5.	OSP Hłomcza	21 285,20
6.	OSP Kostarowce	62 405,04
7.	OSP Markowce	9 435,23
8.	OSP Mrzyglód	45 015,11
9.	OSP Niebieszczany	43 978,19
10.	OSP Pakoszkówka	17 512,17
11.	OSP Pisarowce	41 791,84
12.	OSP Raczkowa	14 200,21
13.	OSP Srogów Górny	3 899,81
14.	OSP Srogów Dolny	3 392,05
15.	OSP Strachocina	279 783,60

16.	OSP Tyrawa Solna	14 996,10
17.	OSP Wujskie	21 256,46
RAZEM		686 574,35

Lokalna Grupa Działania „Zielone Bieszczady”

Dnia 11 czerwca 2015 na mocy uchwały nr VIII/47/2015 Rady Gminy Gmina Sanok przystąpiła do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zielone Bieszczady” z uwagi fakt, że gmina nie kwalifikowała się samodzielnie do ubiegania się o środki na realizację LSR na lata 2014-2020 ze względu na zbyt małą liczbę mieszkańców. Na bazie nawiązanej współpracy gmina, organizacje pozarządowe działające na jej terenie, mieszkańcy i przedsiębiorcy mają możliwość ubiegania się o środki w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Koła Gospodyń

Gmina Sanok wspiera bieżące funkcjonowanie Kół Gospodyń Wiejskich poprzez merytoryczną pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych, realizowaną przez pracowników urzędu oraz za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Kultury.

Na terenie gminy działa 27 Kół Gospodyń Wiejskich.

- KGW Bykowce
- KGW Dębna
- KGW Dobra
- KGW Falejówka
- KGW Hłomcza
- KGW Jędruszkowce
- KGW Jurowce
- KGW Kostarowce
- KGW Lalin
- KGW Liszna
- KGW Łodzina
- KGW Markowce
- KGW Mrzygłód
- KGW Niebieszczany

- KGW Pakoszówka
- KGW Pisarowce
- KGW Płowce
- KGW Prusiek
- KGW Raczkowa
- KGW Sanoczek
- KGW Srogów Dolny
- KGW Srogów Górny
- KGW Strachocina
- KGW Trepcza
- KGW Tyrawa Solna
- KGW Wujskie
- KGW Zabłotce

12. Inne obowiązujące programy, strategie itp.

A. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sanok.

Obowiązek opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobieganie bezdomności zwierząt wynika z ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2017 r poz. 1840 z późn zm.) Zgodnie z art. 11a Rada Gminy Sanok uchwałą nr XLII/339/18 z dnia 22.03.2018 r. przyjęła *Program opieki na zwierzętami bezdomnymi i zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sanok*.

W wyniku realizacji zadań Gminy w zakresie opieki nad zwierzętami wynikających z programu, w 2018 roku:

1. Opieką otoczono 138 zwierząt bezdomnych w tym, 47 psów i 91 kotów.
2. Odłowiono 22 bezdomne zwierzęta (20 psów i 2 koty), które zostały umieszczone w Schronisku „Wesoły Kundelek w Lesku” prowadzone przez Karola Kusala. Opiekę weterynaryjną zwierząt skierowanych do schroniska prowadził Gabinet Weterynaryjny w Lesku ul. Piłsudskiego 48, 38-600 Lesko.
3. 116 bezdomnych zwierząt zostało bezpośrednio przygarnięte przez chętne osoby, które jednocześnie skorzystały z finansowanych przez Gminę zabiegów szczepienia odpchlania, sterylizacji lub kastracji. Zabiegi te były realizowane w gabinetach weterynaryjnych, z którymi Gmina Sanok podpisała umowy: SANWET Michał Gajewski, ul. Konarskiego 67 w Sanoku oraz Przychodni Weterynaryjnej VetMedic Tomasz Gajewski ul. Opłatki 4 w Sanoku.

4. W ramach zapobiegania bezdomności zwierząt i działania „program sterylizacji i kastracji kotów” pokryto koszty sterylizacji 78 kotek i kastracji 30 kocurów własnych mieszkańców naszej gminy, na ogólną kwotę 12.080,00 zł.
5. Zakupiono karmę dla kotów dziko-żyjących, którą rozdysponowano pomiędzy osoby deklarujące dokarmianie kotów.

B. Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Sanok

Realizując politykę państwa w zakresie oczyszczania kraju z azbestu zawartą w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” Gmina Sanok przyjęła w 2011 roku „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sanok” poprzedzony szczegółową inwentaryzacją materiałów azbestowych wykorzystywanych na terenie gminy. Inwentaryzacja została uaktualniona w 2015 roku. Wyniki inwentaryzacji zostały wprowadzone do ogólnopolskiej Bazy Azbestowej, która jest narzędziem informatycznym do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, dostępnym dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Dane zawarte w bazie dotyczące Gminy Sanok są na bieżąco aktualizowane przez upoważnionego pracownika.

Jednym z założeń Programu jest wsparcie finansowe mieszkańców w zakresie właściwego usuwania wyrobów zawierających azbest. Zadanie to jest konsekwentnie realizowane od 2012 roku.

W 2018 roku realizowana była akcja zbierania azbestu od mieszkańców. W ramach realizowanej akcji odebranych zostało 115 Mg wyrobów zawierających azbest. Odbiór i utylizacja azbestu została pokryta ze środków budżetowych Gminy Sanok i wniosła 37037,17 zł. Zadanie zostało wykonane przez firmę Renovo s.c.

IV. Realizacja uchwał Rady Gminy.

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Wójt jest organem wykonawczym Gminy, do którego zadań należy m.in. wykonywanie Uchwał Rady Gminy.

Realizując obowiązki nałożone przepisami ustawy samorządowej Wójt przy pomocy Urzędu Gminy realizował uchwały podjęte przez Radę Gminy w 2018 r. w sposób określony uchwałami.

W 2018 roku Rada Gminy obradowała na łącznie na 13 sesjach w tym 8 sesjach zwyczajnych, 5 sesjach nadzwyczajnych i podjęła 98 uchwał. Podjęte przez Radę Gminy uchwały Wójt zgodnie z woj. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym przekazała w nieprzekraczalnym terminie 7 dni do organów nadzoru jakimi są w zakresie zgodności z prawem – Wojewoda Podkarpacki, a w zakresie spraw finansowych – Regionalna Izba Obrachunkowa. Zgodnie z woj. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, wszystkie uchwały opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej, zaś uchwały stanowiące akty prawa miejscowego w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego. Ogólna ilość zarządzeń wydanych w 2018 wynosi 293.

W podjętych przez Radę Gminy uchwałach organy nadzoru nie dopatrzyły się żadnych nieprawidłowości potwierdzając tym samym fakt, że uchwały są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i nie naruszają właściwego gospodarowania finansami publicznymi. Nie zaszła również potrzeba wydawania przez organ nadzoru jakim jest Wojewoda Podkarpacki zarządzeń zastępczych w trybie woj. 98a ust. 1 i 2 ustawy samorządowej. Wszystkie uchwały zostały przez organ wykonawczy Gminy wykonane z zachowaniem procedur i terminów określonych uchwałami i przepisami prawa.

Tabela 23. Szczegółowy wykaz Uchwał Rady Gminy podjętych w roku 2018.

Lp.	Numer i data podjęcia
1.	Uchwała Nr XXXIX/314/2018 z dnia 26.01.2018r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Sanok na lata 2018-2020.
2.	Uchwała Nr XXXIX/315/2018 z dnia 26.01.2018r. w sprawie budżetu Gminy Sanok na rok 2018.
3.	Uchwała Nr XXXIX/316/2018 z dnia 26.01.2018r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Sanok na rok 2018.
4.	Uchwała Nr XXXIX/317/2018 z dnia 26.01.2018r. w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sanok na rok 2018.
5.	Uchwała Nr XXXIX/318/2018 z dnia 26.01.2018r. w sprawie uchylenia uchwały w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Podkarpackiego na realizację zadania publicznego.
6.	Uchwała Nr XXXIX/319/2018 z dnia 26.01.2018r. w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Podkarpackiego na realizację zadania publicznego.
7.	Uchwała Nr XXXIX/320/2018 z dnia 26.01.2018r. w sprawie przejęcia od Powiatu Sanockiego zarządzania drogami powiatowymi.
8.	Uchwała Nr XXXIX/321/2018 z dnia 26.01.2018r. zmieniającej uchwałę w sprawie powierzenia Gminie Miasta Sanoka zadań organizatora publicznego transportu zbiorowego w gminnych przewozach pasażerskich.
9.	Uchwała Nr XXXIX/322/2018 z dnia 26.01.2018r. w sprawie ustalenia Regulaminu oraz cennika opłat za korzystanie z Euroboiska w miejscowości Pakoszówka – STWIERDZONA NIEWAŻNOŚĆ.
10.	Uchwała Nr XXXIX/323/2018 z dnia 26.01.2018r. w sprawie zmiany statutu Gminnego Ośrodka Kultury w Sanoku.

11.	Uchwała Nr XXXIX/324/2018 z dnia 26.01.2018r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Województwa Podkarpackiego na realizację zadania publicznego.
12.	Uchwała Nr XXXIX/325/2018 z dnia 26.01.2018r. w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji udzielanych z budżetu Gminy Sanok dla niepublicznych przedszkoli i szkół niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych prowadzonych na terenie Gminy Sanok przez osoby prawne lub fizycznego inne niż gmina Sanok oraz trybu przeprowadzania kontroli nieprawidłowości ich pobrania i wykorzystania.
13.	Uchwała Nr XXXIX/326/2018 z dnia 26.01.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018.
14.	Uchwała Nr XXXIX/327/2018 z dnia 26.01.2018r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sanok na lata 2018/2019.
15.	Uchwała Nr XL/328/2018 z dnia 30.01.2018r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie dotacji w wyżej wysokości dla niepublicznych przedszkoli funkcjonujących na terenie Gminy Sanok.
16.	Uchwała Nr XLI /329/2018 z dnia 19.02.2018r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia międzygminnego.
17.	Uchwała Nr XLI/330/2018 z dnia 19.02.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018.
18.	Uchwała Nr XLI/331/2018 z dnia 19.02.2018r. w sprawie wyrażania zgody na udzielenie dotacji w wyższej wysokości dla niepublicznych przedszkoli funkcjonujących na terenie Gminy Sanok.
19.	Uchwała Nr XLI/332/2018 z dnia 19.02.2018r. w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Podkarpackiego na realizację zadania publicznego
20.	Uchwała Nr XLI/333/2018 z dnia 19.02.2018r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Sanockiego
21.	Uchwała Nr XLI/334/2018 z dnia 19.02.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018
22.	Uchwała Nr XLII/335/2018 z dnia 22.03.2018r. w sprawie podziału gminy Sanok na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym
23.	Uchwała Nr XLII/336/2018 z dnia 22.03.2018r. w sprawie podziału gminy Sanok na stałe obwody głosowania, ustalenia ich numerów i granic oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych
24.	Uchwała Nr XLII/337/2018 z dnia 22.03.2018r. sprawie zatwierdzenia planów pracy stałych komisji Rady Gminy Sanok
25.	Uchwała Nr XLII/338/2018 z dnia 22.03.2018r. w sprawie pomników przyrody
26.	Uchwała Nr XLII/339/2018 z dnia 22.03.2018r. w sprawie określenia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sanok
27.	Uchwała Nr XLII/340/2018 z dnia 22.03.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018
28.	Uchwała Nr XLII/341/2018 z dnia 22.03.2018r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Sanockiego
29.	Uchwała Nr XLII/342/2018 z dnia 22.03.2018r. w sprawie zmiany Statutu Gminnego Ośrodka Kultury w Sanoku
30.	Uchwała Nr XLII/343/2018 z dnia 22.03.2018r. w sprawie ustalenia zasad i trybu postępowania przy udzielaniu osobom fizycznym dotacji celowych ze środków budżetu gminy na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska - przedsięwzięć związanych z ochroną powietrza
31.	Uchwała Nr XLII/344/2018 z dnia 22.03.2018r. w sprawie zmiany części Glinice położonej na terenie miejscowości Trepcza
32.	Uchwała Nr XLII/345/2018 z dnia 22.03.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018
33.	Uchwała Nr XLII/346/2018 z dnia 22.03.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018
34.	Uchwała Nr XLIII/347/2018 z dnia 29.05.2018r. w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Samodzielnego Zespołu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Gminie Sanok
35.	Uchwała Nr XLIII/348/2018 z dnia 29.05.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018
36.	Uchwała Nr XLIII/349/2018 z dnia 29.05.2018r. w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Powiatu Sanockiego na realizację zadania publicznego
37.	Uchwała Nr XLIII/350/2018 z dnia 29.05.2018r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Sanok
38.	Uchwała Nr XLIII/351/2018 z dnia 29.05.2018r. w sprawie wyrażenia zgody na przedłużenie umowy dzierżawy niezabudowanej nieruchomości gruntowej stanowiącej własność Gminy Sanok, położonej w obrębie Kostarowce oraz odstąpienia od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy
39.	Uchwała Nr XLIII/352/2018 z dnia 29.05.2018r. w sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego

	wymiaru godzin zajęć nauczycieli szkół niewymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela oraz pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych w jednostkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Sanok
40.	Uchwała Nr XLIII/353/2018 z dnia 29.05.2018r. w sprawie uznania terenu na obszarze Gminy Sanok za park gminny
41.	Uchwała Nr XLIII/354/2018 z dnia 29.05.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018
42.	Uchwała Nr XLIII/355/2018 z dnia 29.05.2018r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Sanok
43.	Uchwała Nr XLIV/356/2018 z dnia 29.06.2018r. w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy Sanok za rok 2017 wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu
44.	Uchwała Nr XLIV/357/2018 z dnia 29.06.2018r. w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Sanok z tytułu wykonania budżetu za rok 2017
45.	Uchwała Nr XLIV/358/2018 z dnia 29.06.2018r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych – STWIERDZONA NIEWAŻNOŚĆ
46.	Uchwała Nr XLIV/359/2018 z dnia 29.06.2018r. w sprawie projektu Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Sanok
47.	Uchwała Nr XLIV/360/2018 z dnia 29.06.2018r. w sprawie wyrażenia zgody na realizację zadania pn.: „Remont drogi gminnej Niebieszczyany – Stróże Wielkie na Poddębnie w miejscowości Niebieszczyany” przy udziale środków finansowych Nadleśnictwa Lesko
48.	Uchwała Nr XLIV/361/2018 z dnia 29.06.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową za rok 2018
49.	Uchwała Nr XLIV/362/2018 z dnia 29.06.2018r. zmieniająca uchwałę w sprawie utworzenia Punktu Przedszkolnego przy Zespole Szkół w Strachocinie
50.	Uchwała Nr XLV/363/2018 z dnia 17.07.2018r. w sprawie uchwalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Sanok
51.	Uchwała Nr XLV/364/2018 z dnia 17.07.2018r. w sprawie wyrażenia opinii o dokonaniu podziału Powiatu Sanockiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu wyborczym
52.	Uchwała Nr XLV/365/2018 z dnia 17.07.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018
53.	Uchwała Nr XLV/366/2018 z dnia 17.07.2018r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Sanok
54.	Uchwała Nr XLV/367/2018 z dnia 17.07.2018r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Sanockiego
55.	Uchwała Nr XLV/368/2018 z dnia 17.07.2018r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązania
56.	Uchwała Nr XLV/369/2018 z dnia 17.07.2018r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązania
57.	Uchwała Nr XLV/370/2018 z dnia 17.07.2018r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązania
58.	Uchwała Nr XLV/371/2018 z dnia 17.07.2018r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Sanok
59.	Uchwała Nr XLVI/372/2018 z dnia 13.09.2018r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Miejskowego Planu zagospodarowania Przestrzennego, o nazwie „Dobra 7”, terenu obejmującego część łoża :”Dobra I”, położonego w Gminie Sanok
60.	Uchwała Nr XLVI/373/2018 z dnia 13.09.2018r. w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Sanok
61.	Uchwała Nr XLVI/374/2018 z dnia 13.09.2018r. w sprawie wyrażenia zgodny na podpisanie porozumienia partnerskiego w celu realizacji wspólnego projektu pn.: "Kompleksowa rewitalizacja na terenie MOF Sanok- Lesko"
62.	Uchwała Nr XLVI/375/2018 z dnia 13.09.2018r. uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia i wdrożenia do realizacji Strategii Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Sanok - Lesko
63.	Uchwała Nr XLVI/376/2018 z dnia 13.09.2018r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Sanockiego
64.	Uchwała Nr XLVI/377/2018 z dnia 13.09.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 201/8
65.	Uchwała Nr XLVI/378/2018 z dnia 13.09.2018r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Sanok
66.	Uchwała Nr XLVI/379/2018 z dnia 13.09.2018r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych
67.	Uchwała Nr XLVII/380/2018 z dnia 29.09.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018

68.	Uchwała Nr XLVII/381/2018 z dnia 29.09.2018r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Sanok
69.	Uchwała Nr XLVII/382/2018 z dnia 29.09.2018r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązania
70.	Uchwała Nr XLVIII/382a/2018 z dnia 29.10.2018r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązania
71.	Uchwała Nr XLVIII/383/2018 z dnia 29.10.2018r. w sprawie powołania doraźnej Komisji Statutowej
72.	Uchwała Nr XLVIII/384/2018 z dnia 29.10.2018r. w sprawie utworzenia Klubu Senior+ przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sanoku oraz nadania statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Sanoku
73.	Uchwała Nr XLVIII/385/2018 z dnia 29.10.2018r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za korzystanie z zajęć zorganizowanych w ramach Klubu Senior + - STWIERDZONA NIEWAŻNOŚĆ
74.	Uchwała Nr XLIX/386/2018 z dnia 16.11.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018
75.	Uchwała Nr XLIX/387/2018 z dnia 16.11.2018r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązania
76.	Uchwała Nr XLIX/388/2018 z dnia 16.11.2018r. w sprawie Statutu Gminy Sanok
77.	Uchwała Nr XLIX/389/2018 z dnia 16.11.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018
78.	Uchwała Nr XLIX/390/2018 z dnia 16.11.2018r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego i wyrażenie zgody na zabezpieczenie spłaty kredytu długoterminowego w formie weksla in blanco
79.	Uchwała Nr I/1/2018 z dnia 19.11.2018r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady Gminy Sanok
80.	Uchwała Nr I/2/2018 z dnia 19.11.2018r. w sprawie wyboru Wiceprzewodniczącego Rady Gminy Sanok
81.	Uchwała Nr I/3/2018 z dnia 19.11.2018r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Sanok
82.	Uchwała Nr II/3a/2018 z dnia 19.11.2018r. w sprawie powołania członków stałych komisji Rady Gminy Sanok
83.	Uchwała Nr II/4/2018 z dnia 19.11.2018r. w sprawie powołania członków Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Sanok
84.	Uchwała Nr II/5/2018 z dnia 19.11.2018r. w sprawie powołania członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy Sanok
85.	Uchwała Nr II/6/2018 z dnia 19.11.2018r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Budżetu i Finansów
86.	Uchwała Nr III/7/2018 z dnia 19.11.2018r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Rozwoju Gospodarczego i Ochrony Środowiska
87.	Uchwała Nr II/8/2018 z dnia 19.11.2018r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Oświaty, Kultury, Spraw Socjalnych i Sportu
88.	Uchwała Nr II/9/2018 z dnia 19.11.2018r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej
89.	Uchwała Nr II/10/2018 z dnia 19.11.2018r. w sprawie wyboru Przewodniczącego Komisji Skarg, Wniosków i Petycji
90.	Uchwała Nr III/11/2018 z dnia 28.12.2018r. w sprawie powierzenia Gminie Miasta Sanoka zadań organizatora publicznego transportu zbiorowego w gminnych przewozach pasażerskich
91.	Uchwała Nr III/12/2018 z dnia 28.12.2018r. w sprawie dopłaty do wody i odprowadzonych ścieków dla gospodarstw domowych w budynkach jednorodzinnych i wielomieszkańciowych z terenu Gminy Sanok
92.	Uchwała Nr III/13/2018 z dnia 28.12.2018r. w sprawie chwalenia Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy Sanok
93.	Uchwała Nr III/14/2018 z dnia 28.12.2018r. w sprawie wyrażenia zgody na oddanie lokalu użytkowego stanowiącego własność Gminy Sanok w nieodpłatne użytkowanie, w trybie bezprzetargowym, na rzecz Samodzielnego Publicznego Zespołu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Gminie Sanok, na jego cele statutowe
94.	Uchwała Nr III/15/2018 z dnia 28.12.2018r. w sprawie powołania doraźnej Komisji Statutowej
95.	Uchwała Nr III/16/2018 z dnia 28.12.2018r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy w ramach wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023
96.	Uchwała Nr III/17/2018 z dnia 28.12.2018r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych, w tym schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi

97.	Uchwała Nr III/18/2018 z dnia 28.12.2018r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia Klub Senior+
98.	Uchwała Nr III/19/2018 z dnia 28.12.2018r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2018

V. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi.

1. Udział Gminy Sanok w porozumieniach międzygminnych (MOF), współpraca z gminami partnerskimi, stowarzyszeniach jednostek (Związek Bieszczadzkich Gmin Pogranicza).

Miejski Obszar Funkcjonalny (MOF)

Miejski Obszar Funkcjonalny (MOF) Sanok-Lesko został powołany do życia uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 19 marca 2013r. w sprawie wskazania regionalnych biegunów wzrostu w województwie podkarpackim. Bieguny wzrostu są ośrodkami na terenie województwa, które dotychczas wykazały spory potencjał i zostały wyznaczone, jako lokalne lokomotywy wewnątrz województwa, skupiające wokół siebie pozostałe miejscowości, które je otaczają. Bieguny wzrostu są też jedną z koncepcji rozwoju gospodarczego. Partnerzy MOF Sanok-Lesko w tym gmina Sanok pracują nad wspólnymi projektami Regionalnych Inwestycji Terytorialnych, które są realizowane na jego terytorium. W 2018r. na bazie nawiązanej współpracy został złożony wniosek „Kompleksowa rewitalizacja na terenie MOF Sanok-Lesko”, który uzyskał dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w ramach osi priorytetowej VI Spójność przestrzenna i społeczna, działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej. Jeden z elementów partnerskiego projektu dotyczył utworzenia Domu Pomocy Społecznej wraz z Ośrodkiem Wsparcia Dziennego w Raczkowej został oceniony bardzo wysoko i uzyskawszy 90,5 punktów znalazł się na 3 miejscu na liście rankingowej.

Partnerzy gminy Sanok

Na bazie nawiązanego porozumienia partnerskiego gmina Sanok współpracuje z samorządami gmin: Zamość, Ełk, Suwałki i Hrubieszów. Nawiązane porozumienie służy pogłębianiu przyjacielskich stosunków oraz wzajemnej promocji gmin. Nie bez znaczenia jest także możliwość wymiany doświadczeń m.in. na płaszczyźnie kulturowej – w ramach współpracy rokrocznie, gościmy podczas dużej, ponadlokalnej imprezy „Kermesz Karpackich Smaków” przedstawiciele gminy Zamość.

Związek Bieszczadzkich Gmin Pogranicza

Gmina Sanok systematycznie uczestniczy w pracach Związku Związek Bieszczadzkich Gmin Pogranicza. Związek tworzą samorzady zlokalizowane na terenie województwa podkarpackiego. Członkowie poprzez Związek, integrują i wspierają rozwój regionu, opierając się na zasobach przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych oraz potencjale gospodarczym.

2. Udział Gminy Sanok w programach międzynarodowych (2018).

W 2018 Gmina Sanok w partnerstwie z miastem Borysław (Ukraina) złożyła wniosek, który został pozytywnie zweryfikowany podczas oceny i uzyskał rekomendację do dofinansowania zaplanowanych działań. Celem głównym projektu „**4 Seasons-Cross-Border Tourism Routes**” (w tłumaczeniu „**4 pory roku turystyki transgranicznej**”) jest wzrost atrakcyjności pogranicza polsko-ukraińskiego. Zaplanowane działania przyczynią się do rozwoju oferty turystycznej i wzrostu liczby osób odwiedzających nasz region oraz do zachowania wspólnego dziedzictwa kulturowego związanego z przemysłem naftowym.

Na terenie gminy Sanok zostanie utworzony szlak historyczny przemysłu naftowo-gazowego o długości 30 kilometrów. Trasa o charakterze turystyczno-edukacyjnym będzie przebiegać przez miejsca związane z historią wydobywania ropy naftowej. Ponadto w ramach projektu wydany zostaną dwujęzyczne informatory, mapy i albumy dotyczące regionów naftowych w powiecie sanockim. Będą też zorganizowane festiwale, seminaria, konferencje i szkolenia tematyczne.

Projekt pn. „4 Seasons-Cross-Border Tourism Routes” wzbogaci istniejący transgraniczny „Szlak Naftowy” łączący miejsca związane z narodzinami i historią przemysłu naftowego o dodatkowe obiekty i ofertę. Jego główną oś obejmuje: Jasło - Krosno - Sanok - Lesko - Ustrzyki Dolne - Sambor-Boryslav - Drohobycz - Lwów. Projekt złożony w 2017 r. będzie realizowany w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina na lata 2014-2020.

W 2018 roku został także złożony w ramach ogłoszonego dla Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Interreg Polska – Słowacja projekt „Dwie kultury – jedno dziedzictwo – wzmocnienie współpracy transgranicznej w turystyce w oparciu o zrównoważone wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego gmin Sanok i Sacurov”. Wniosek został pozytywnie oceniony przez Komisję Oceniającą, znajduje się na liście rezerwowej projektów rekomendowanych do dofinansowania.

VI. Inne działania gminy Sanok.

1. Wsparcie zadań własnych gminy w swoich miejscowościach – fundusz sołecki.

W 2018 roku Gmina Sanok nie posiadała wydzielonego budżetu obywatelskiego natomiast funkcjonuje fundusz sołecki oraz budżet . W Gminie Sanok od kilkunastu lat mieszkańcy poszczególnych miejscowości dysponują środkami przeznaczonymi na realizację zadań własnych gminy w swoich miejscowościach. Na zebraniach wiejskich mieszkańcy decydują jakie zadania będą w danym roku realizowane, wysokość tych środków to iloczyn mieszkańców i kwoty 150,- zł rocznie na jednego mieszkańca poszczególnej miejscowości. Poniżej w postaci tabelarycznej ujęto szczegółowe dane

Tabela 24. Fundusz sołecki w Gminie Sanok, dane za rok 2018.

Nazwa sołectwa	Dz.	Rozdz.	Nazwa zadania	Kwota	Wykonanie
Bykowce	600	60016	Remont i modernizacja dróg	34.450,70 zł	34.450,70 zł
Czerzeź	600	60016	Asfaltowanie oraz naprawy dróg gminnych poprzez zwirowanie	29.283,10 zł	29.283,10 zł
Dębna	600	60016	Przebudowa i remont drogi gminnej dz. 193	16.226,28 zł	16.226,28 zł
Dobra	600	60016	Naprawa parkingu przy szkole i odcinek drogi dojazdowej	17.569,86 zł	17.569,86 zł
Falejówka	600	60016	Modernizacja dróg gminnych	28.869,69 zł	15.552,67 zł
Hłomcza	600	60016	Asfaltowanie i naprawa dróg gminnych	19.636,90 zł	19.636,90 zł
Jędruszkowce	600	60016	Remont i budowa drogi w miejscowości Jędruszkowce	14.951,61 zł	14.951,61 zł
Jurowce	600	60016	Remont dróg gminnych w miejscowości Jurowce	21.152,73 zł	21.152,73 zł
Kostarowce	921	92109	Wykonanie klimatyzacji w DL w Kostarowcach	34.450,70 zł	34.450,70 zł
Lalin	900	90015	Budowa oświetlenia ulicznego w Lalinie	19.430,19 zł	19.430,19 zł
Liszna	600	60016	Remont i modernizacja dróg gminnych	19.671,35 zł	19.671,35 zł
Łodzina	921	92109	Rozbudowa DL w Łodzynie – wykonanie instalacji c.o.	16.364,08 zł	16.364,08 zł
Markowce	600	60016	Asfaltowanie drogi dojazdowej do DL	19.843,60 zł	19.843,60 zł
Międzybrodzie	921	92109	Dokończenie chodnika przy DL	3.000,- zł	3.000,- zł
Międzybrodzie	600	60016	Poprawa jakości dróg gminnych	9.161,10 zł	9.161,10 zł
Mrzygłód	700	70005	Budowa wiaty grillowej oraz urządzenie miejsca spotkań mieszkańców sołectwa	21.324,98 zł	21.324,98 zł
Niebieszczany	921	92109	Kontynuacja prac budowlanych przy DL pod ośrodek zdrowia	34.450,70 zł	34.450,70 zł
Pakoszówka	600	60016	Asfaltowanie i remont dróg gminnych	34.450,70 zł	34.450,70 zł
Pisarowce	754	75412	Wykonanie centralnego ogrzewania w pomieszczeniach budynku Straży Pożarnej w Pisarowcach	20.000,- zł	20.000,- zł
Pisarowce	600	60016	Remont i asfaltowanie dróg na terenie sołectwa	14.450,70 zł	14.450,70 zł
Płowce	900	90015	Budowa oświetlenia ulicznego w Płowcach	17.948,81 zł	17.948,81 zł
Prusiek	600	60016	Asfaltowanie drogi Nr 99 oraz remont i modernizacja dróg gminnych	34.450,70 zł	34.450,70 zł
Raczkowa	600	60016	Remont i asfaltowanie dróg Nr 26 i Nr 306 położonych na terenie sołectwa Raczkowa	18.534,48 zł	18.534,48 zł
Sanoczek	600	60016	Remonty bieżące dróg gminnych	19.450,70 zł	19.450,70 zł
Sanoczek	921	92109	Zakup wyposażenia do kuchni DL Sanoczek (stoły metalowe, zlewozmywak, szafki, taboret gazowy)	15.000,- zł	14.733,25 zł
Srogów Dolny	600	60016	Remont i modernizacja dróg w sołectwie Srogów Dolny	18.586,93 zł	18.586,93 zł

Srogów Górny	600	60016	Budowa chodnika od tłoczni w kierunku Falejówki do przystanku obok P. Sobolaka	26.733,74 zł	26.733,74 zł
Strachocina	600	60016	Modernizacja dróg	34.450,70 zł	34.450,70 zł
Stróże Małe i Wielkie	600	60016	Wykonanie dojazdu utwardzonego drogą gminną w Stróżach Wielkich do budynków mieszkalnych	21.635,04 zł	21.635,04 zł
Trecza	600	60016	Renowacja rowów i umocnienie dna i skarp płytami ażurowymi- jumbami przy drodze wewnętrznej gminnej przy ul. Glinice	34.450,70 zł	34.450,70 zł
Tyrawa Solna	600	60016	Asfaltowanie, remont i modernizacja dróg gminnych	20.429,27 zł	20.429,27 zł
Wujskie	900	90015	Budowa oświetlenia przy palcu zabaw	21.118,28 zł	21.118,28 zł
Zabłotce	600	60016	Nałożenie powierzchni asfaltowej na drodze do cmentarza	23.633,18 zł	23.633,18 zł
Załuż	600	60016	Remont drogi gminnej w Załużu na osiedlu Łąki	18.534,48 zł	18.534,48 zł
Ogółem				753.695,98 zł	740.112,21 zł

2. Działania realizowane w obszarze kultury.

Gminny Ośrodek Kultury w Sanoku, realizował zadania związane z organizacją imprez artystycznych, sportowo-rekreacyjnych i rozrywkowych. Promował lokalnych twórców kultury, pełnił rolę koordynatora dla zespołów i kapel działających na terenie gminy. Finansował kapelmistrza orkiestry dętej z Pakoszkówki, instruktora zespołów mażoretkowych oraz instruktorów aerobiku. Organizował warsztaty artystyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Zaspokajał potrzeby czytelnicze poprzez funkcjonowanie 11 bibliotek gminnych w miejscowościach: Falejówka, Jurowce, Liszna, Mrzygłód, Niebieszczyany, Pakoszkówka, Pisarowce, Prusiek, Strachocina, Trecza, Załuż.

Wykaz zorganizowanych imprez kulturalnych :

1. X Noworoczne kolędowanie- WDK Niebieszczyany;
2. XXIII Wystawa Wielkanocna- Klub Górnika w Sanoku;
3. X Gminny przegląd piosenki „ Wiosenne Nutki”- WDK Pisarowce;
4. Impreza z okazji Dnia Matki – „ o Matce Pieśń ” – WDK Strachocina;
5. VIII Zjazd Kapel Ludowych „ W Dolinie Sanu ” – rynek w Mrzygłodzi;
6. Wakacyjny Piknik – stadion sportowy w Pakoszwówe;
7. Dożynki Gminne – stadion piłkarski w Markowcach;
8. Spotkanie biesiadne „ Z kufra Babuni”- WDK Kostarowce;
9. Obchody 100 rocznicy Odzyskania przez Polskę Niepodległości – hala sportowa w Strachocinie;
10. X Gminny Przegląd Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Tanecznych – „ Złota baletka”- WDK Pakoszkówka;
11. XXIII Wystawa „ Tradycje Świąt Bożego Narodzenia ”- Klub Górnika w Sanoku;
12. Współorganizacja z Gminą Sanok – Kermesz Karpackich Smaków – Rynek w Mrzygłodzi;
13. Współorganizacja imprez sołeckich:
 - Dzień Seniora w Zabłotcach
 - Piknik rodzinny w Wujskiem
 - Prusieckie Lato w Prusieku
 - Piknik Rodzinny w Sanoczku
 - Pakoszowska Biesiada w Pakoszwówe

- Dzień Seniora w Kostarowcach
- Strachockie wesele w Strachocinie
- Mikołajkowe zabawy- SP w Strachocinie i Kostarowcach.

Każdego roku gmina Sanok organizuje dużą, ponadregionalną imprezę „Kermesz Karpackich Smaków”, która cieszy się ogromnym zainteresowaniem ze strony mieszkańców oraz gości.

Wykaz zorganizowanych imprez sportowych:

1. Gminny turniej piłki siatkowej – hala sportowa w Strachocinie;
2. Gminny turniej piłkarski drużyn młodzieżowych o „Puchar Wójta Gminy Sanok” – Czerteż;
3. Turniej piłkarski LKS o „Puchar Wójta Gminy Sanok” - finał w Niebieszczanach;
4. Zawody dla SP „Baw się razem z nami”- hala sportowa w Strachocinie;
5. Gminny turniej piłki koszykowej – hala sportowa w Niebieszczanach;
6. Turniej mini piłki nożnej dla SP – Orlik w Trepczy;
7. Turniej tenisa stołowego dla SP – Srogów Górny;
8. Turniej piłki siatkowej plażowej – boisko sportowe w Pakoszówce;
9. Mistrzostwa Gminy Sanok w koszykówce dla SP – hala sportowa w Strachocinie.

2. Działania realizowane w obszarze oświaty i edukacji.

Wg systemu informacji oświatowej na stan 30.09.2018 r. w szkołach prowadzonych przez Gminę Sanok było 1094 uczniów. Przy 10 szkołach podstawowych funkcjonowało 11 oddziałów przedszkolnych tzw. oddziałów „o” to jest w Dobrej, Falejówce, Czerteżu, Kostarowcach, Tyrawie Solnej, Niebieszczanach, Prusieku, Srogowie Górnym, Strachocinie i Trepczy, w których łącznie uczyło się 180 dzieci. W pozostałych szkołach oddział przedszkolny łączony był z klasą pierwszą. Na terenie Gminy funkcjonowało 8 punktów przedszkolnych i dwa zespoły wychowania przedszkolnego, do których uczęszczało 148 dzieci. Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Strachocinie od dnia 01.09.2018 r. pracuje 9 godzin dziennie.

Przy Szkole Podstawowej w Kostarowcach i Szkole Podstawowej w Strachocinie funkcjonują od 2009 roku stołówki szkolne, z których korzysta łącznie około 200 uczniów. Ciepłe posiłki były dowożone na zasadzie cateringu do SP w Dobrej, SP w Falejówce, SP w Mrzygłodzie, FSP w Tyrawie Solnej, SP w Pakoszówce, SP w Prusieku, FSP w Sanoczku, SP w Srogowie Górnym i SP w Załużu.

W roku 2018 dowożonych było do szkół na koszt gminy około 400 uczniów. Dowozy realizowano przez przewoźników takich jak Zgoda, Start, oraz Transgaz Travel. Gmina dysponuje samochodem do przewozu dzieci do Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Sanoku.

Wg danych ze sprawozdania SIO na dzień 30 września 2018 w szkołach prowadzonych przez Gminę Sanok zatrudnionych było:

- 19 stażystów- 13,05 etatu,
- 43 kontraktowych - 24,76 etatu,
- 85 mianowanych - 54,32 etatu,
- 143 dyplomowanych. - 120,30 etatu.

W każdym roku kalendarzowym, w terminie do dnia 31 grudnia organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przeprowadza analizę poniesionych w danym roku wydatków na wynagrodzenie nauczycieli, w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967, z późn. zm.) oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

Środki niezbędne na średnie wynagrodzenia nauczycieli z pochodnymi od wynagrodzeń, środki na odpis FŚS oraz środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli z uwzględnieniem doradztwa metodycznego zagwarantowane są przez państwo w dochodach jednostek samorządu terytorialnego czyli subwencji.

W przypadku nieosiągnięcia w danym roku wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 KN organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego ustala kwotę różnicy między wydatkami faktycznie poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w tym roku a iloczynem średniorocznej liczby nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowych oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych dla danego roku. Kwotę różnicy wypłaca się w formie dodatku uzupełniającego.

Dodatek ten należy wypłacić do końca stycznia roku następnego. Sprawozdanie z realizacji tego rozliczenia przedkłada się do 10 lutego następnego roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej, Rady Gminy, dyrektorów szkół oraz Związków Zawodowych.

VII. Zakończenie

Podsumowując zawarte w raporcie dane należy podkreślić, że w 2018 roku rozpoczęliśmy oraz zaplanowaliśmy inwestycje i projekty, które są w trakcie realizacji czy też będą realizowane w kolejnych latach. Analogicznie rok 2018 należy postrzegać jako efekt wcześniejszych naszych wysiłków oraz początek i punkt wyjścia kolejnych.

Rozwój infrastruktury, przytoczone i w części przedstawione w postaci dokumentacji fotograficznej działania inwestycyjne obrazują korzystne zmiany jakie zachodzą w naszej gminie. Nie bez znaczenia dla podejmowanych przez nas wysiłków są inicjatywy o charakterze proekologicznym m.in. służące poprawie jakości powietrza czy umożliwiające termomodernizację obiektów. Systematycznie propagujemy aktywność i zdrowy styl życia zarówno poprzez inwestycje jak i finansowe wsparcie działań miękkich.

Poprzez przedsięwzięcia rewitalizacyjne nadajemy drugie życie, a w konsekwencji nowe funkcje obszarom zdegradowanym. Czynnici i efektywnie współpracujemy ze społecznikami, NGO, jak również innymi samorządami i jednostkami dzięki czemu z sukcesem sięgamy po środki finansowe przeznaczone na projekty charakterze partnerskim.

Zestawienie aktualnych i archiwalnych danych demograficzne pokazuje, że obszar gminy z roku na rok staje się coraz bardziej atrakcyjnym miejscem dla potencjalnych mieszkańców.

Kierunek, jaki obraliśmy, odzwierciedla prezentowany Raport, będziemy konsekwentnie dążyć w latach kolejnych do realizacji celów w nim zawartych.

Tabela 25. Projekty złożone przez gminę Sanok w 2018 roku.

L.p.	Tytuł projektu	Źródło dofinansowania	Kwota dotacji	Koszty całkowite	Zakres	Termin realizacji	Uzyskane dofinansowanie
1.	Utworzenie Multimedialnego Centrum Edukacyjno – Kulturalnego na bazie WDK w Stróżach Małych	PROW, typ operacji: „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne”	488 986,00zł	962124,56	Roboty wykończeniowe wewnątrz budynku, zakup wyposażenia, zagospodarowanie tereny, zakup kina sferycznego.	2019-2020	W trakcie realizacji
2.	Rewitalizacja i zagospodarowanie zabytkowego parku w Markowcach w gminie Sanok	PROW, typ operacji: „Kształtowanie przestrzeni publicznej”	219 908,00zł	345606,21	Nasadzenia, prace przy alejkach, remont altany, montaż koszy na śmieci, ławek, tablic oraz ławki interaktywnej	2019 - 2020	W trakcie realizacji
3.	Gmina Sanok bez smogu – wymiana kotłów c.o. i pieców	RPOWP, Oś priorytetowa III Czysta energia, poddziałanie 3.3.2 Redukcja emisji	262 735,00zł	346 518,00	Instalacja 17 kotłów na ekogroszek w gospodarstwach domowych z terenu gminy Sanok	30.04.2019 – 31.12.2020	W trakcie realizacji
4.	Gmina Sanok bez smogu – wymiana kotłów c.o. i pieców	RPOWP, Oś priorytetowa III Czysta energia, poddziałanie 3.3.1 Realizacja planów niskoemisyjnych – wymiana źródeł ciepła	1 746 920,00zł	2 261 631,00	Instalacja nowych źródeł ciepła w 106 gospodarstwach na terenie gminy Sanok: 52 kotły gazowa i 54 kotły na biomasę	30.04.2019 – 31.12.2020	W trakcie realizacji
5.	Kompleksowa rewitalizacja na terenie MOF Sanok-Lesko	RPOWP, Oś priorytetowa VI Spójność przestrzenna i społeczna, działanie: 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej – konkurs MOF	3 201 158,24zł	7 219 333,78	Utworzenie Domu Pomocy Społecznej w Raczkowej	15.07.2019 – 28.02.2021	W trakcie realizacji
6.	Przebudowa drogi na dz. Nr ew. 1260/2 polegająca na budowie	Program Rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury na lata 2016-2019.	473 244,05zł	946 488, 11	Jak w tytule	2019	W trakcie realizacji.

	chodnika w km 0+006,20 str.P, 0+082,00 – 0+705 str. L oraz wzmocnienie nawierzchni jezdni w km 0+006,20 – 0+828,50 w m. Srogów Górny	Obecnie: Fundusz Dróg Samorządowych					
7.	Dwie kultury – jedno dziedzictwo – wzmocnienie współpracy transgranicznej w turystyce w oparciu o zrównoważone wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego gmin Sanok i Sacurov	EFRR, Interreg Polska – Słowacja	202 482,06 EUR	238 214,20 EUR	Budowa zadaszanej sceny w miejscowości Pakoszówka, zagospodarowanie terenu, mała architektura, ogrodzenie, nasadzenia, zakup telewizji z osprzętem i naczepą do transportu, zakup 2 hal namiotowych i 20 namiotów handlowych		Projekt znajduje się na liście rezerwowej.
8.	Kolebka ropy naftowej w Europie: zapomniana historia Polski i Ukrainy	Polska – Białoruś – Ukraina	35 453,70 EUR	39 393,00 EUR	- Publikacja dwujęzycznego albumu o historii przemysłu naftowego w Borysławiu i Sanoku, - publikacja map, - konferencja, - szlak turystyczny naftowy, - wyjazd studyjny,	2019-2020	Projekt uzyskał dofinansowanie. Obecnie przygotowawania jest umowa o dofinansowanie.
9.	Utworzenie Klubu Senior+ w Mrzygłodzie	Program Wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020	150 000,00zł	403 010,42	Remont i wyposażenie budynku po dawnej szkole w Mrzygłodzie	2018	Zrealizowano i rozliczono.
10.	Lokalny Animator Sportu w Trepczy	Fundacja Orły Sportu	10 800,00zł	21 600,00	Dofinansowanie animatorów na Orliku w Trepczy	01.03.2018 – 30.11.2018	Zrealizowano i rozliczono.
11.	Lokalny Animator Sportu w Prusieku	Fundacja Orły Sportu	10 800,00zł	21 600,00	Dofinansowanie animatorów na Orliku w Prusieku	01.03.2018 – 30.11.2018	Zrealizowano i rozliczono.
12.	Zakup strojów ludowych dla KGW z Wujskiego oraz organizacja wieczorku patriotycznego dla mieszkańców miejscowości	Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2017-2020	10 000,00zł	26 568,00	Zakup strojów ludowych dla KGW w Wujskim	2018	Zrealizowano i rozliczono
13.	Nabycie wyposażenia i urządzeń ratownictwa dla	Fundusz Sprawiedliwości	20 846,43zł	21 057,00	Zakup toreb ratowniczych OSP R1 – 10 szt. oraz	2018	Zrealizowano i rozliczono

	jednostek OSP z terenu Gminy Sanok				defibrylatorów – 2 szt. dla jednostek OSP z terenu Gminy Sanok		
14.	Akademia bezpiecznego Seniora w Gminie Sanok	Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018 - 2020	45 960,00zł	48 790,00	Przeprowadzenie kursów samoobrony dla seniorów, cyklu szkoleń dot. bezpieczeństwa, zakup opasek odblaskowych oraz organizacja Konferencji Podsumowującej	2018	Zrealizowano i rozliczono
15.	Prace konserwatorskie przy Szkole Podstawowej w Pisarowcach – były dwór Rylskich	Budżet Województwa Podkarpackiego	134 915,58zł	269 831,16	Remont szkoły Podstawowej – byłego Dworu Rylskich w Pisarowcach	2018	Wniosek uzyskał pozytywną ocenę, jednak z uwagi na brak środków finansowych nie uzyskał dofinansowania
16.	Modernizacja infrastruktury sportowej na terenie gminy Sanok	Ministerstwo Sportu i Turystyki, Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej	872 593,00	2 057 131,00	Modernizacja stadionów sportowych na terenie gminy Sanok	2018/2019	Wniosek nie uzyskał dofinansowania.

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Sanok w podziale na sołectwa w latach 2014-2018.....	7
Tabela 2. Liczba mieszkańców gminy Sanok w podziale na rodzaj meldunku.	8
Tabela 3. Rozkład liczby mieszkańców gminy Sanok wg płci za 2018r.	8
Tabela 4. Statystyka mieszkańców gminy Sanok wg płci na koniec 2018 roku.	8
Tabela 5. Grunty stanowiące własność gminy Sanok.	9
Tabela 6. Grunty stanowiące własność gminy Sanok będące w użyczeniu.	9
Tabela 7. Grunty stanowiące własność gminy Sanok – będące w użytkowaniu wieczystym.....	9
Tabela 8. Grunty w posiadaniu gminy Sanok.	9
Tabela 9. Grunty stanowiące własność gminy Sanok oddane w użytkowanie wieczyste – stan na 31.12.2018r.	9
Tabela 10. Postępowania administracyjne dotyczące podziałów i rozgraniczeń nieruchomości.....	11
Tabela 11. Podział priorytetowych, strategicznych działań inwestycyjnych ze względu na stopień realizacji.	15
Tabela 12. Zadanie - asfaltowania dróg gminnych część 1.	18
Tabela 13. Zadanie - asfaltowania dróg gminnych część 2.	19
Tabela 14. Liczba i rodzaj decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydanych w gminie Sanok w 2018r.	42
Tabela 15. Podział podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze względu na stopień realizacji.	44
Tabela 16. Dotacje udzielone przez Gminę Sanok w ramach Program opieki nad zabytkami.	47
Tabela 17. Zestawienie kosztów poniesionych na gospodarkę odpadami w 2018r.	53
Tabela 18. Wykaz zlikwidowanych w 2018 r. dzikich wysypisk.	54
Tabela 19 Uchwały dotyczące pomników przyrody podjęte w 2018 r.	55
Tabela 20. Rodzaj podejmowanych działań przez Policję.....	66
Tabela 21. Wykaz podmiotów pozarządowych, które otrzymały dotację z przeznaczeniem na wsparcie działań w zakresie rozwoju sportu.....	67
Tabela 22. Wykaz Ochotniczych Straży Pożarnych działających na obszarze gminy Sanok wraz z wysokością przekazanych poszczególnym jednostkom środków.	68
Tabela 23. Szczegółowy wykaz Uchwał Rady Gminy podjętych w roku 2018.	72
Tabela 24. Fundusz sołecki w Gminie Sanok, dane za rok 2018.....	79

Spis wykresów:

Wykres 1. Ilość odpadów zbieranych w Gminie Sanok w latach 2014 - 2018.	49
Wykres 2. Struktura zbieranych odpadów w Gminie Sanok w 2018r.	50